

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили
Кафедра обліку і аудиту

СИДОРЧУК НАТАЛІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

ОБЛІК І АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

Кваліфікаційна робота магістра на здобуття
ступеня вищої освіти магістр
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
за освітньо–професійною програмою
«Облік і аудит підприємницької діяльності»

Керівник кваліфікаційної роботи магістра:
кандидат економічних наук, доцент (б.в.з.)
Колєватова А.В.

Рецензент:
кандидат економічних наук, доцент
Черненко К.П.

Миколаїв 2024

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

Факультет економічних наук

Кафедра обліку і аудиту

Ступінь вищої освіти: магістр

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Освітньо-професійна програма: «Облік і аудит підприємницької діяльності»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри обліку і аудиту

д-р екон. наук, проф. Великий Ю.В.

« ____ » _____ 2024 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Сидорчук Наталія Олександрівна

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра: Облік і аналіз фінансових результатів підприємства

керівник кваліфікаційної роботи магістра: _____

затверджені наказом ЗВО від « ____ » _____

2. Строк подання здобувачом кваліфікаційної роботи магістра: _____

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи магістра: нормативно-правові акти, які регулюють функціонування підприємств різних організаційно-правових форм господарювання, теоретичні та методологічні розробки вітчизняних і зарубіжних вчених, статистичні та аналітичні матеріали Державного комітету статистики України, Науково-технічного комплексу статистичних досліджень, фінансова звітність ТОВ ГК «Нафтогаз України» за 2020-2022 рр.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): Теоретичне обґрунтування особливостей обліку і аналізу фінансових результатів підприємства. Методологія дослідження процесу формування фінансових результатів підприємств. Обліково-аналітична оцінка фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ ГК «Нафтогаз України».

Впровадження результатів дослідження та обґрунтування рекомендацій з обліку і аналізу фінансових результатів підприємства. Висновки.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):
Презентація роботи в Microsoft PowerPoint 19 слайдів.

6. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів кваліфікаційної роботи магістра	Примітка
1	Затвердження теми і призначення наукового керівника	вересень	
2	Підготовка дослідницької пропозиції	вересень	
3	Побудова плану дослідження (вступ мета та завдання дослідження)	вересень - жовтень	
4	Огляд літератури та формування методології аналізу (огляд літератури та методологія дослідження) (текст статті, тези доповіді)	жовтень	
5	Формування інформаційної бази дослідження та проведення емпіричного аналізу моделі (аналіз)	жовтень-листопад	
6	Розробка та обґрунтування рекомендацій, підготовка висновків та дискусії (Результати та дискусія. Висновки.)	грудень	
7	Оформлення кваліфікаційної роботи магістра та підготовка її до захисту	січень	

Здобувач

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник кваліфікаційної роботи

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Економічна сутність, визнання та оцінка фінансових результатів	8
1.2. Еволюція підходів до визначення фінансових результатів	12
1.3. Нормативно-правове забезпечення обліку і аналізу фінансових результатів...20	
2. МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	25
2.1. Методичні підходи до проведення аналізу фінансових показників підприємства	25
2.2. Методика формування фінансових результатів.....	34
3. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ ГК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»	40
3.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ ГК «Нафтогаз України».....	40
3.2. Оцінка рентабельності та ефективності діяльності підприємства.....	55
3.3. Синтетичний та аналітичний облік фінансових результатів	61
4. ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОБГРУНТУВАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ З ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА	66
4.1. Напрями підвищення ефективності системи оцінки фінансових результатів підприємства	66
4.2. Основні пропозиції щодо покращення управління фінансовими результатами діяльності	75
ВИСНОВКИ.....	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	84
ДОДАТКИ.....	92

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах зведений показник, що характеризує фінансовий результат діяльності організації – прибуток чи збиток.

Фінансовим результатом організації є кінцевий економічний результат господарської діяльності організації та виявляється у формі прибутку чи збитку, що визначається як відмінність між доходами і витратами організації. Узагальнююча оцінка діяльності організації дається з урахуванням таких результативних фінансових показників, як прибуток (збиток) - абсолютний показник і рентабельність - відносний показник. У поняття «фінансовий результат» вкладається певний економічний зміст: перевищення (зниження) вартості виробленої продукції над витратами на її виробництво; перевищення вартості реалізованої продукції над повними витратами, понесеними у зв'язку з її виробництвом та реалізацією; перевищення чистого (нерозподіленого) прибутку над понесеними збитками, що зрештою є фінансово-економічною базою збільшення власного капіталу організації.

У сучасних економічних умовах велике значення мають питання бухгалтерського обліку та економічного аналізу фінансових результатів діяльності організації. Основною перевагою бухгалтерського обліку можна і треба вважати те, що тільки завдяки його даним можна визначити показники прибутковості та рентабельності роботи підприємства і тим самим оцінити ефективність рішень, які його керівництво приймає.

Вивчаючи кінцеві фінансові результати діяльності підприємства, важливо аналізувати не тільки динаміку, структуру, чинники та резерви зростання прибутку, а й співвідношення ефекту прибутку з наявними чи використаними ресурсами, і навіть з доходами підприємства з його звичайної та іншої господарської діяльності. Необхідність цього порівняння можна пояснити тим, що багато підприємств, отримали однакову суму прибутку, мають різні обсяги

товарообігу, різні витрати, ресурси. В цілому економічний та фінансовий аналіз результатів господарської діяльності організації дозволяє розробити конкретну стратегію й тактику щодо її розвитку, виявлення та оцінки резервів зростання прибутку, рентабельності, а також способів їх мобілізації.

Актуальність теми дослідження полягає в тому, що в сучасних умовах діяльність кожного суб'єкта господарювання є предметом уваги великого кола учасників ринкових відносин, зацікавлених у результатах їх функціонування. А показники фінансово - господарської діяльності аналізованої організації за минулі роки можуть бути добрим індикатором перспектив її стратегічного розвитку на майбутні періоди. Досить важливу роль у цьому процесі відіграє раціональний та об'єктивний облік і аналіз фінансових результатів, що дозволяє отримати достовірну картину про поточний фінансовий стан підприємства та результати його фінансово-господарської діяльності.

У ході виробничої та фінансово - господарської діяльності фінансові результати організації формуються на завершальному етапі і є результатом діяльності всієї організації, як системи. Зростання даних результатів створює фінансову основу реалізації розширеного відтворення товарів, продукції і послуг.

Динамічно змінювані ринкові відносини вимагають від кожної організації зміни функціональної спрямованості бухгалтерського обліку, перетворення його з переважно фіксуючого інструменту на інструмент постійного моніторингу та аналізу.

Особливої актуальності в сучасних умовах набувають питання формування в бухгалтерському обліку та відображення у звітності таких показників фінансового результату, які могли б повністю задовольнити інтереси зацікавлених користувачів у цій інформації як минулого, так і майбутніх періодів.

Питаннями теорії та методики обліку фінансових результатів у своїх працях займалися наступні науковці: Ф.Ф. Бутинець, О.В. Олійник, М.М. Шигун, С.М. Шулепова, Я.В. Лебедзевич, О.В. Калюга, Є.В. Калюга.

Попри значну кількість досліджень питання обліку та аналізу фінансових результатів, потребують подальшого розвитку та досі є актуальними.

Гіпотеза. Удосконалення підходів щодо оцінки та обліку фінансових результатів підприємства, що сприятиме більш точному прогнозуванню його фінансових результатів.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є розробка рекомендацій щодо удосконалення обліку і аналізу фінансових результатів підприємства.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- дослідити сутність, визнання та оцінку фінансових результатів;
- розглянути еволюцію підходів до визначення фінансових результатів;
- дослідити нормативно-методичне забезпечення обліку і аналізу фінансових результатів;
- визначити методичні підходи до проведення аналізу фінансових показників та методику формування фінансових результатів;
- проаналізувати сучасний стан обліку фінансових результатів ТОВ ГК «Нафтогаз України»;
- розробити рекомендації щодо вдосконалення організації обліку та аналізу фінансових результатів підприємства.

Об'єктом дослідження є процеси обліку, аналізу та формування фінансових результатів підприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади та практичні аспекти обліку та аналізу фінансових результатів.

Методи дослідження. Методологія дослідження ґрунтується на загальнонаукових принципах і базових положеннях економічної теорії, статистичної науки, загальної теорії систем, інформатики та теорії прийняття рішень. У процесі дослідження використовувалися методи системного аналізу та інші загальнонаукові методи. Серед них синтез, систематизація, абстрагування,

класифікація, копеляційний аналіз, статистичне моделювання та прогнозування, вибірковий, індексний метод тощо.

Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові акти, які регулюють функціонування підприємств різних організаційно-правових форм господарювання, теоретичні та методологічні розробки вітчизняних і зарубіжних вчених, статистичні та аналітичні матеріали Державного комітету статистики України, Науково-технічного комплексу статистичних досліджень, фінансова звітність ТОВ ГК «Нафтогаз України» за 2020-2022 рр.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у наступному:

удосконалено:

- методичний підхід до системи аналітичного обліку доходів, витрат та результатів операційної діяльності на рахунках 70, 90 та 791, що дозволить підприємству детальніше аналізувати результати своєї діяльності;

- підходи до аналізу діяльності з використанням трендового аналізу, за допомогою якого можна спрогнозувати результати діяльності на декілька років вперед;

отримало подальшого розвитку:

- можливості підприємства покращити свій фінансовий стан через збільшення обсягів виробництва та збільшення своєї частки на ринку.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що реалізація розроблених в роботі пропозицій допоможе підприємству точніше аналізувати свою діяльність та покращити свій фінансовий стан.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження відображені в статті Сидорчук Н. / Н. Сидорчук // на тему: «Методика формування та аналіз фінансових результатів підприємства».

Структура та обсяг дипломної роботи. Дипломна робота складається зі вступу, 4 розділів, висновків, списку використаних джерел із 70 найменувань та 6

додатків. Основний зміст роботи викладено на 79 сторінках тексту. Дипломна робота містить 31 таблицю, 19 рисунків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність, визнання та оцінка фінансових результатів

Одним з найважливіших питань бухгалтерського обліку та економіки в цілому є визначення фінансових результатів діяльності підприємства.

Здійснюючи свою діяльність, підприємство використовує різні взаємопов'язані фінансові або матеріальні ресурси. Отримання та збільшення прибутку в процесі господарювання є метою всіх підприємств. Фінансово-економічні показники найбільш точно відображають результати діяльності та фінансовий стан підприємства.

У загальному розумінні фінансові результати – це прибутки або збитки, які підприємство отримує в результаті власної діяльності.

Однак у сучасній економічній літературі існує значна кількість визначень поняття «фінансовий результат», деякі з яких наведені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 - Визначення сутності поняття «фінансові результати»

Автор	Визначення поняття «фінансовий результат»
Ф.Ф. Бутинець, О.В. Олійник, М.М. Шигун, С.М. Шулепова [1]	Приріст (зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворився у процесі його підприємницької діяльності за звітний період.
В.Н. Жуков [2]	Зведеним (інтегруючим) показником, що характеризує фінансовий результат діяльності підприємства, є балансовий (валовий) прибуток або збиток.
Н.І. Карпенко [3]	Кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства виражається у показнику прибутку і збитку.
С.В. Мочерний [4]	Грошова форма підсумків господарської діяльності організацій або їхніх підрозділів, виражена в прибутках або збитках.
О.С. Філімоненков [5]	Різниця між загальною сумою доходів і витрат на виробництво і реалізацію продукції, тобто його формування відбувається внаслідок взаємодії багатьох компонентів як з позитивним, так і з негативним значенням.
Я.В. Лебедзевич [6]	Кінцевий результат фінансово-господарської діяльності правильніше було б назвати не балансовим прибутком, а доходом по балансу (балансовим доходом), оскільки назва показника повинна відображати його економічну суть.

Продовження таблиці 1.1

О.В. Калюга, Є.В. Калюга [7]	Потік грошових коштів, що надходять у резерв держави, підприємства або окремої особи в процесі розподілу національного доходу.
Л.М. Худолій [8]	Зіставлення доходів і витрат, регламентованих податковим законодавством
С.Л. Лондар, О.В. Тимошенко [9]	Фінансовий результат – це приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворюється в процесі його підприємницької діяльності за звітний період
О.О. Вороніна [10]	Якісна характеристика фінансово-господарської діяльності підприємства, яка у цілому характеризує результат економічних відносин підприємства та, зокрема, відображає значущість і сталість розвитку підприємства (з погляду отриманого доходу), впливовість на його фінансово-господарську діяльність чинників зовнішнього середовища (з погляду структури та обсягів витрат) і кількісно узагальнюється у вигляді прибутків (збитків), зміни власного капіталу, його окремих складових частин.
Р.В. Скалюк [11]	Підсумкова категорія результативності господарської діяльності, котра відображає величину економічних вигод, отриманих (втрачених) підприємством, визначених як різниця між сумами доходів та відповідних їм витрат, що виражена в абсолютних показниках прибутку (збитку), які характеризують потенціал прибутковості, економічного зростання та розвитку підприємства.
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [12]	Витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками). Доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до бухгалтерської звітності» [13]	Збиток – це перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійсненні ці витрати. Сукупний дохід – це зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками). Прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – це дохід, що визначається шляхом вирахування з доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) наданих знижок, вартості повернутих товарів, податків, зборів.
Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід» [14]	Дохід – це валове нагромадження економічних вигід протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу.

Джерело: сформовано на основі джерел 1-14

Проаналізувавши вищенаведені визначення, можна узагальнити визначення поняття «фінансовий результат» наступним чином, фінансовий результат – це узагальнення результативності діяльності підприємства, що є різницею між

витратами та доходами підприємства в результаті якого відображається прибуток чи збиток.

На основі вивчення та узагальнення основних положень національного податкового законодавства та норм стандартів бухгалтерського обліку можна виділити такі види фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 – Класифікація фінансових результатів підприємства

Класифікаційна ознака	Основні види фінансових результатів
За однорідністю господарських операцій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прибуток/збиток від операційної діяльності: <ol style="list-style-type: none"> 1.1. прибуток/збиток від основної діяльності; 1.2. прибуток/збиток від іншої операційної діяльності. 2. Прибуток/збиток від надзвичайної діяльності. 3. Відстрочений податок на прибуток.
За показниками фінансової звітності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Валовий прибуток/збиток. 2. Фінансові результати від операційної діяльності (прибуток/збиток). 3. Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування (прибуток/збиток). 4. Фінансові результати від звичайної діяльності (прибуток/збиток). 5. Поточний податок на прибуток. 6. Відстрочені податкові активи. 7. Відстрочені податкові зобов'язання. 8. Чистий прибуток/збиток
За звітним періодом формування показників	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) попередніх звітних періодів. 2. Чистий прибуток/збиток звітного періоду. 3. Доходи і витрати майбутніх періодів.
За елементами, які регулюють розмір кінцевого фінансового результату	<ol style="list-style-type: none"> 1. Доходи майбутніх періодів. 2. Витрати майбутніх періодів. 3. Забезпечення і резерви. 4. Відстрочені податкові активи. 5. Відстрочені податкові зобов'язання.
За способами розкриття додаткової інформації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прибуток/збиток як результат подій після дати балансу. 2. Умовний прибуток/збиток. 3. Чистий прибуток/збиток на одну акцію.
За елементами, які встановлюють взаємозв'язок між бухгалтерським та податковим обліком	<ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єкт оподаткування від усіх видів діяльності (прибуток/збиток). 2. Витрати (дохід) з податку на прибуток. 3. Поточний податок на прибуток. 4. Відстрочені податкові активи. 5. Відстрочені податкові зобов'язання

Джерело: сформовано автором на основі [15]

Наведена вище класифікація фінансових результатів формує інформацію, яка може задовільнити потреби всіх користувачів для визначення різних показників діяльності підприємства, перш за все кінцевих фінансових результатів, як у поточному аналізі, так і в ретроспективі.

Дана інформація дозволить реалізувати на підприємстві сучасний менеджмент організації його діяльності, в питаннях аналітичних прогнозів та прийняття стратегічних рішень тощо.

За рахунок кожного виду діяльності підприємства досягається бажаний фінансовий результат та реалізація всіх резервів. Далі в таблицю 1.3 наведемо підходи формування фінансових результатів.

Таблиця 1.3 – Підходи щодо формування фінансових результатів

База підходу	Характеристика підходу
Міжнародні стандарти фінансової звітності	Для визначення фінансового результату рекомендують застосовувати метод «витрати-випуск». В обліковій практиці зарубіжних країн використовують два варіанти цього методу: – передбачається визначення фінансового результату звітного періоду як різниці між доходами від реалізації і витратами періоду; – фінансовий результат обчислюється як різниця між вартістю чистих активів на кінець і початок періоду з виключенням внесків капіталу і вилучень.
Національні стандарти України	Передбачено формування фінансових результатів за двома системами залежно від побудови фінансового обліку: – передбачає зіставлення доходів із витратами, та вартістю розподілу адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат; – фінансовий результат обчислюється як різниця між доходами підприємства та витратами, які акумулюють у звіті про фінансові результати згідно з їхніми характером (за елементами).

Джерело: сформовано автором на основі [16]

Відповідно до МСФЗ, відношення доходу від реалізації до її собівартості визначає фінансовий результат за методом «витрати-випуск». Оскільки витрати обліковуються лише за елементами, бухгалтерський облік дозволяє визначити первісну вартість і фінансовий результат. Для кожного варіанту розрахунку чистий результат за рік має бути однаковим.

Для того, щоб правильно розрахувати фінансовий результат, необхідно дотримуватися умов визнання доходів і витрат, викладених у П(С)БО 15 «Дохід»

та П(С)БО 16 «Витрати». Ці умови визнання витрат і доходів проілюстровані на рис. 1.1

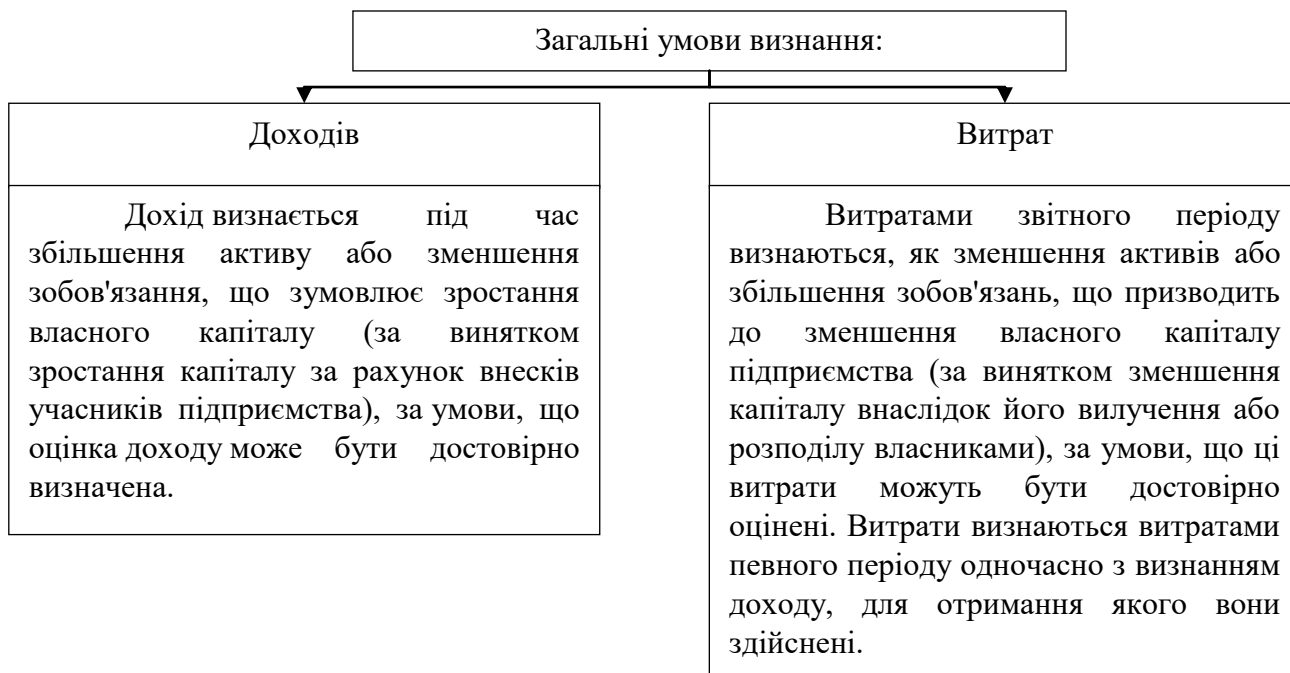

Рисунок 1.1 - Умови визнання доходів і витрат

Джерело: побудовано на основі [17,18]

Отже фінансовий результат є складною та багатовимірною категорією. Головною метою діяльності підприємства є фінансовий результат у формі прибутку. Також це головний показник, що показує ефективність діяльності.

1.2 Еволюція підходів до визначення фінансових результатів

Формування інформації про фінансові результати діяльності підприємства є однією з функцій бухгалтерського обліку. Завдання у визначенні вигоди поставало в обліку вже у XIV ст. Л. Пачолі зазначав, що метою будь-якого купця є отримання вигоди на визначення якої необхідно спрямовувати облік [19].

Розвиток облікової думки проходив декілька парадигм: уніграфічну, диграфічну та камеральну. Кожна з яких має власний набір рис, однією з яких є підхід до визначення фінансового результату.

Уніграфічній бухгалтерії були властиві простота (подвійний запис не використовувався), відсутність результатних рахунків та рахунків капіталу.

Важливе місце в обліку займала інвентаризація, тому фінансовий результат міг бути обчислений лише після її проведення.

При визначенні фінансового результату вперше було проведено різницю між доходами та витратами від звичайної діяльності, які й становили результат. Таким чином, перший підхід до визначення фінансового результату пов'язаний із порівнянням доходів та витрат.

На наступному диграфічному етапі розвитку обліку (1300–1850 рр.) виникла необхідність у розвитку методології визначення фінансового результату. Відбулося об'єднання у єдину систему різноманітних елементів обліку, підрозділи якої назвали рахунками [20].

В якості підтвердження вищенаведеного можна надати облікову книгу Альберті (1302–1329 рр.), у якій були виділені витрат та заробітної плати керівників.

В італійському товаристві «Франческо дель Бене і компанія», діяльністю якого було виробництво та торгівля сукном, велися такі бухгалтерські книги, як головна, покупок, касова, витрат, особиста та ін. Кожна книга велася по одному рахунку або декількох схожих, проте на різних сторінках. Наприклад у касовій книзі витрати відображалися на одних сторінках, а на інших відображалися прибутки та збитки.

Також особливістю даних книг було окреме ведення обліку за різними видами діяльності. Це можна вважати зародженням синтетичного та аналітичного обліку. Саме взявши за основу дані книги почали визначати фінансовий результат за окремими видами діяльності. М.І. Кутером, у 1392–1400 рр. дослідив, що рахунок «Прибутки та збитки» розраховувався щорічно, але отриманий прибуток одразу вилучався власником, а не приєднувався до капіталу [21].

Диграфізм став головним інструментом визначення фінансових результатів, коли опублікувалася книга Л. Пачолі «Сума арифметики, геометрії, вчення про пропорції та відносини». Більше не була потрібна інвентаризації, а прибуток

відображався за кредитом рахунків, а збиток – за дебетом. Саме даний розвиток подвійного запису значно вплинув на процес обчислення фінансового результату.

Прибуток почали визначати як різницю між ціною продажу та собівартістю тільки проданих товарів, а не всіх наявних у купця товарів даного виду. Відкривалися окремі рахунки, на кожен партію товарів і закривалися вони лише після розпродажу товарів. Протиставивши продажу та надходження грошей, оплату і купівлі, бухгалтер міг виявляти дохід (збиток) з кожної товарної операції, тобто. з'явилася можливість обчислювати результат за кожною угодою.

Виникнення рахунків витрат майбутнього періоду відноситься до XIII ст. У головній книзі Д. Фаролфі відбито заздалегідь оплачену ренту за оренду будинку, яка частинами списувалася на поточні витрати. Таким чином, наступним кроком у вдосконаленні методології обчислення фінансового результату стало співвіднесення доходів та витрат у часі.

В рамках диграфічного обліку можна виділити теорію меркантилістів та теорію економістів А. Сміта та Д. Рікардо. Меркантилісти вважали, що прибуток утворюється у зовнішній торгівлі внаслідок перепродажі товарів за кордон за ціною вище їх закупівельної [22]. Теорія А. Сміта та Д. Рікардо навпаки визначала джерелом прибутку виробництво. Прибуток представлявся як відрахування підприємця з продукту праці найманих робочих, що можна як економічну додану вартість.

Визначення фінансового результату з урахуванням співвідношення «витрати – випуск» належить до XVII в. Формування цього напрямку породило необхідність виділення окремого рахунку «Різні товари», на якому одночасно відображалися витрати та випуск. У XVII ст. з'явилися рахунки «Виробництво», «Покупки», «Продажі». Л. Флорі (1636) всі рахунки поділив на чотири групи: капітал, номінальні (операційні) рахунки, торгові рахунки (матеріальні) та рахунки розрахунків.

Камеральна облікова парадигма полягає в обліку грошових доходів та витрат. Основним об'єктом у своїй виступають касові операції. Як наслідок, фінансовий результат визначається з урахуванням грошових потоків. Камеральний облік існував паралельно з уніграфічною та диграфічною парадигмами. Облік в організаціях, згідно з камеральною парадигмою, по суті не включав обчислення прибутку та капіталу. І, як наслідок, безглуздо було обчислювати фінансовий результат там, де його немає.

Особливо активно облік як наука набув розвитку в XIX ст. У цей період з'явилися нові напрями: юридичний та економічний. Перше набуло розвитку в італійській школі, його основоположником був Ніколо д'Анастасіо (1803).

На думку представників цього напрямку, метою бухгалтерського обліку була реєстрація правий і зобов'язань власника, тобто. контроль за наявністю та рухом капіталу [23]. Це було базою у розвиток статичного обліку, заснованої на можливому банкрутстві фірми.

Бухгалтерський баланс зі статичної точки зору розглядався як відбиває реальну ринкову вартість підприємства, що набуває актуальності за умов його ліквідації. Отже, фінансовий результат може бути визначений як збільшення майна за певний період.

Але, як правомірно зазначав В. Рігер, прибуток, що залишається після сплати податків, складається з експлуатаційної та інфляційної, справжній прибуток визначається лише внаслідок припинення діяльності організації, коли повністю завершено всі господарські обороти та бухгалтерія констатує об'єкт – готівку [24].

Основоположником економічного напрямку вважається Д.Л. Криппа (1838). У цьому меті бухгалтерського обліку формулювалася як визначення результатів господарську діяльність.

Французькі економісти Е.П. Леоте та А. Гільбо спробували побудувати елементарну модель господарської операції: Виручка від продажі = Собівартість \pm Фінансовий результат.

Отже, будь-яка операція має три можливі результати: прибуток, збиток чи нульовий результат.

Розвиваючи ідеї динамічного балансу, Е. Шмаленбах наголошував, що фінансовий результат може бути визначений лише за весь період існування підприємства та багато в чому залежить від вибраних методів його визначення.

Відомо, що українська бухгалтерія базувалася на спостереженні лише економічної природи процесів, що враховуються. При цьому ігнорувалося будь-яке юридичне підґрунтя, здатне спотворити інформацію про майно підприємства та джерела їх виникнення. В результаті, за даними такої бухгалтерії, прибутком є приріст капіталу, підтверджений еквівалентною йому грошовою масою [25].

У сучасних умовах все активніше розвиваються підходи до обчислення фінансових результатів, що пов'язано з покращенням інформаційних технологій, диверсифікацією діяльності, виходом бізнесу підприємств за межі однієї країни, мобільністю організаційної структури фірми, зміною стилю та методів управління. Все це дозволяє виділити такі загальні варіанти розрахунку фінансових результатів, наведені на рис. 1.2.

Виходячи із завдань, які вирішуються обліковою системою, на додаток до традиційної фінансової бухгалтерії в сучасній теорії та практиці виділяють й інші види обліку (управлінський, податковий, стратегічний тощо), що призводить до застосування різних способів обчислення фінансового результату.

Характеризуючи дані тенденції, вченими запроваджено поняття формального плюралізму. «Формальний плюралізм є систему, складену з двох і більше підсистем, що дозволяє визначити той же результат різними способами, при цьому одночасно використовуються дві і більше оптик» [27, с. 29].

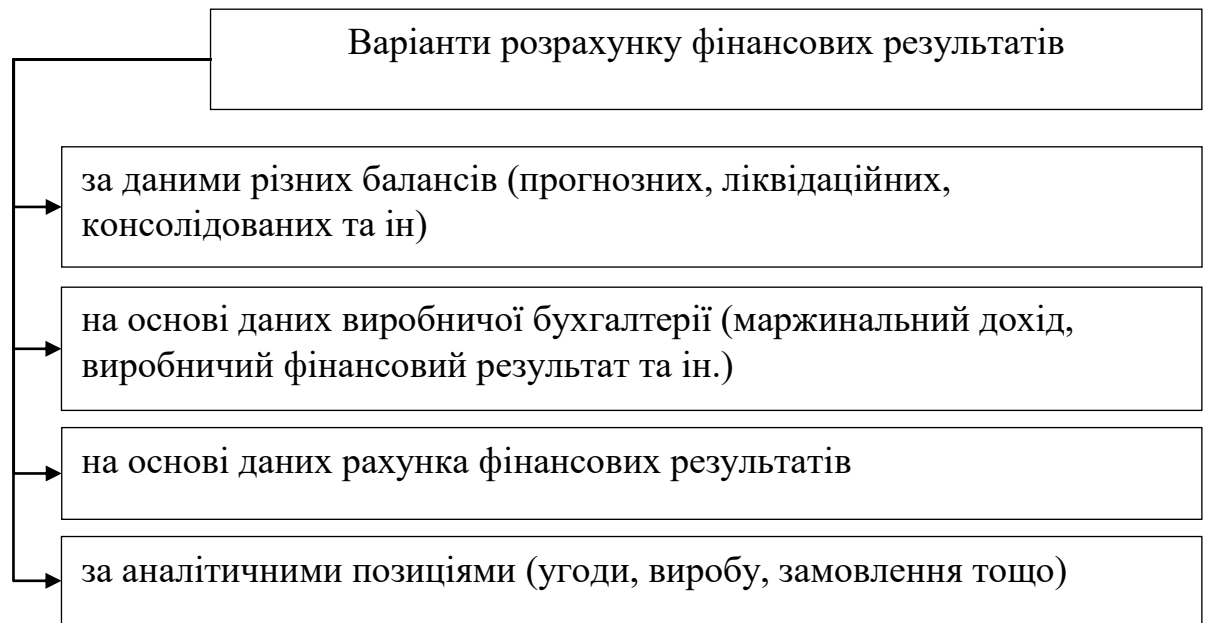

Рисунок 1.2 - Сучасні варіанти розрахунку фінансових результатів

Джерело: побудовано на основі [26]

Продовжуючи огляд розвитку цієї теорії, слід зазначити, що дані бухгалтерського обліку відображають усі господарські операції в оцінці за історичною вартістю. Цінові ж коливання можуть істотно впливати на показники звітності залежно від складу активів, способів фінансування та джерел доходів, і не враховувати цього не можна [28, с. 332]. Тому питання оцінки щодо різної (справедливої, ринкової тощо) вартості, оцінки в умовах гіпотези про досконалі ринки капіталу, оцінки людського капіталу та відображення у звітності гудвілу сьогодні розглядаються більш активно. Це створює умови визначення фінансового результату з урахуванням коригування вартості.

Ґрунтуючись на цьому, економісти І.М. Багата, Д.В. Курсєєв, Т.О. Графова, М.В. Шумейко та деякі інші розглядають можливість складання похідних балансових звітів у різних оцінках, які можуть бути використані для визначення фінансових результатів.

Потреба збільшення вкладень грошових коштів для розвитку бізнесу поклала початок акціонерним товариствам. Керівники, яких наймали, повинні

були постійно надавати звіти власникам. Це в свою чергу започаткувало формування концепцій бухгалтерської звітності.

Першочерговим завданням бухгалтера стало визначення прибутку [29]. В рамках розвитку цього напрямку виділяється корпоративний фінансовий результат, який формується з операцій, здійснених членами групи взаємопов'язаних організацій із зовнішніми контрагентами, а внутрішньогрупові угоди елімінуються, оскільки не розглядаються як продаж [30].

Отримання прибутку є важливою метою будь-якого виду підприємницької діяльності. При цьому головною функцією бухгалтерського обліку є визначення та відображення у звітності успіхів та невдач фірми у досягненні цієї мети.

Бухгалтерський прибуток є основним джерелом власного капіталу організацій та формою розподілу національного доходу. За підсумками прибутку може бути оцінка економічної ефективності проведення господарських заходів у організаціях різних галузей.

Використання показника прибутку як оцінного дозволяє встановити пряму залежність між розміром отриманого ефекту та стимулюванням. В окремих випадках організації можуть отримати і збитки, які є результатом безгосподарності, низького рівня економічної роботи.

На початку XXI ст. панує думка, що фінансовий результат - це результат діяльності підприємств, організацій, галузей, регіонів, держави за певний період, зазвичай квартал або рік. Підсумок визначається як різниця між сумою отриманих коштів та виробленими витратами, для підприємств – між виручкою від реалізації та повною собівартістю реалізованої продукції.

Фінансовий результат в економічному сенсі не обов'язково повинен збігатися з фінансовим результатом у сенсі юридичному, і величина оподаткованого прибутку не дорівнює прибутку балансового [31, с. 24]. Крім того, у діяльності організації існують матеріальні обороти, що не дають фінансового результату, та фінансові результати, які не є матеріальним оборотом.

Тому для досягнення основної мети бухгалтерського обліку – обчислення фінансового результату – слід скористатися лише з урахуванням грошових витрат та доходів [26]. З погляду американського юриста, поки немає грошей - немає прибутку, і дохід є основою для обчислення дивідендів та оподаткування податком на прибуток (а не дохід як величина збільшення додаткового прибутку).

Таким чином, погляди на фінансові результати користувачів можуть бути різні, тому в табл. 1 представлені найбільш різні визначення фінансового результату, дані економістами різних країн.

Таблиця 1.4 - Визначення фінансового результату економістами різних галузей знань

Автор	Країна	Професія	Визначення
Д. Хікс	Англія	Економіст	Фінансовий результат (прибуток) є приріст протягом звітного періоду капіталу (коштів, вкладених власниками). Відповідно збиток визначається як його зменшення.
Й. Шумпетер	Австрія	Економіст, політолог, соціолог	Фінансовий результат є різниця між виручкою та витратами фірми.
І. Фішер	США	Економіст	Фінансовий результат є збільшення (зменшення) протягом звітного періоду оцінки активу за рахунок зміни його доходності.
В.Крекніт	Німеччина	Економіст	Фінансовий результат – це борг господарства щодо тому, хто приймає він ризик, тобто. по відношенню до того, хто має право на прибуток.
В. Рігер	Німеччина	Економіст	Фінансовий результат – це різниця між коштами, отриманими за весь час його існування, та коштами, вкладеними в нього на момент відкриття.

Джерело: сформовано автором на основі [32]

Попри те, що немає одного розуміння поняття фінансового результату, актуальним для майбутнього дослідження є перше визначення економісту Д. Хікса.

1.3 Нормативно-правове забезпечення обліку і аналізу фінансових результатів

Інформація про фінансові результати гарантується нормативними документами з бухгалтерського обліку різних рівнів, які мають різний правовий статус, створюючи загалом п'ять рівнів контролю за обліком фінансових результатів, що показані на рис.1.3, звідки видно, що держава контролює лише деякі аспекти обліку при широкій сфері дії, що дає можливість підприємцям вибирати найбільш підходящий альтернативний варіант з урахуванням особливостей організації бізнесу, що допоможе досягти поставлених цілей.

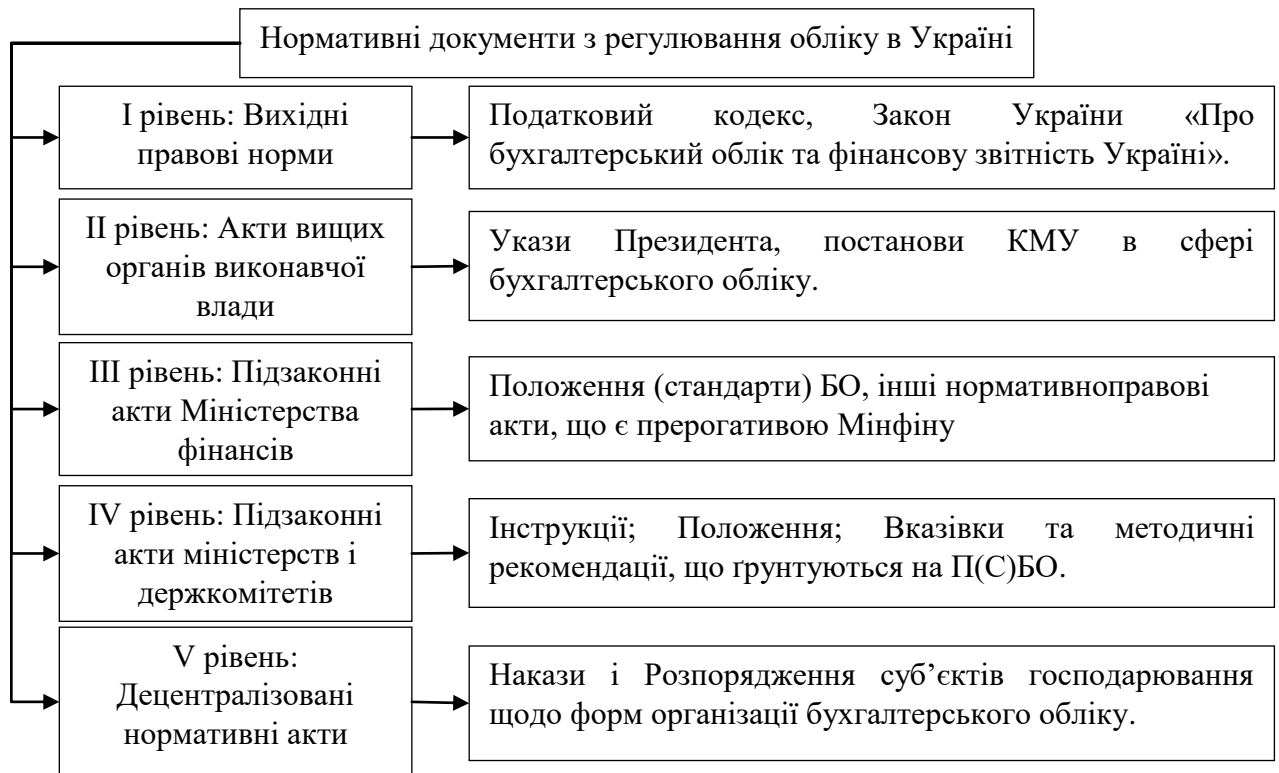

Рисунок 1.3 - Рівні законодавчого регулювання бухгалтерського обліку в Україні

Джерело: побудовано на основі [33]

Основою інформаційного забезпечення є бухгалтерський облік, саме тому він є важливою функцією управління, засобом вирішення завдань економічного характеру.

Головним завданням обліку підприємства є контроль за зменшенням витрат загалом. Для цього потрібно мати обґрунтовану систему обліку витрат в господарстві. Для цього реалізовано план реформування системи бухгалтерського обліку відповідно до міжнародних стандартів.

Облік фінансових результатів регламентується і керується документами і законами, наведеними в табл. 1.5.

Таблиця 1.5 – Нормативні документи з обліку фінансових результатів підприємства

№ з/п	Законодавчо-нормативні документи	Сфера регулювання
1	Податковий кодекс України [34]	Регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків та зборів, зокрема визначає перелік податків і зборів, та порядок їх адміністрування.
2	Цивільний кодекс України [35]	Забезпечення регулювання майнових відносин діяльності підприємств, організацій.
3	Господарський кодекс України [36]	Для обліку, контролю та аудиту операцій господарської діяльності організацій.
4	ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [12]	Визначає правові засади регулювання, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, а також висвітлено заходи застосування подвійного запису.
5	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [13]	Визначаються мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів. Норми положення застосовуються до фінансової звітності і консолідованої фінансової звітності юридичних осіб усіх форм власності (крім банків та бюджетних установ), які зобов'язані подавати фінансову звітність згідно із законодавством.
6	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [17]	Це Положення (стандарт) визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства та її розкриття у фінансовій звітності.
7	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [18]	Це Положення (стандарт) визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій звітності.
8	Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід» [14]	Регулює порядок обліку доходів, що виникають тільки в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання.

Продовження таблиці 1.5

9	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [37]	Визначає застосування підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від форм власності, організаційно-правових форм і видів діяльності, а також виділених на окремий баланс філій, відділень плану рахунків для відображення операцій з доходами.
10	Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення матеріальних цінностей. [38]	Визначає механізм визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей.
11	Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій [39]	Визначає особливості застосування підприємствами, організаціями, установами та іншими юридичними особами незалежно від форм власності, організаційно-правових форм і видів діяльності плану рахунків бухгалтерського обліку активів, зобов'язань і господарських операцій підприємств, установ та організацій, в тому числі для проведення операцій з формування доходів.

Джерело: власна розробка автора

Головним документом, за допомогою якого регулюється бухгалтерський облік є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Цей Закон необхідний для кожного суб'єкта господарювання, кому необхідно вести облік та подавати фінансову звітність. Також Закон, наводить перелік підприємств, яким необхідно подавати звітність згідно МСФЗ. Вони підвищують прозорість інформації, формують підстави визнання доходів і витрат, здійснення оцінки активів і зобов'язань.

При складанні фінансової звітності та обліку фінансових результатів також важливим документом є НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», який визначає зміст і форму Звіту про фінансові результати.

При визначенні фінансового результату необхідна достовірна інформація про витрати і доходи, облік яких регламентують П(С)БО 15 «Дохід» та П(С)БО 16 «Витрати», які розкривають інформацію у фінансовій звітності. Зокрема, у П(С)БО наводяться умови визнання, оцінка та класифікація доходів і витрат.

Далі в табл. 1.6 порівняємо П(С)БО та М(С)БО «Дохід».

Таблиця 1.6 – Порівняння П(С)БО та М(С)БО «Дохід»

Операція	П(С)БО 15	МСБО 18
Визначення	Дохід визнається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.	Дохід - це валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу.
Класифікація	Дохід (виручка) від реалізації продукції(товарів, робіт, послуг); чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); інші операційні доходи; фінансові доходи; інші доходи.	Дохід від основної діяльності та прибуток від інших операцій.

Джерело: сформовано автором на основі [14, 17]

Відповідно до таблиці 1.6 класифікація доходів в М(С)БО є неповною в порівнянні з П(С)БО 15. В ПКУ та П(С)БО 17 «Податок на прибуток» передбачено розмір податку на прибуток при його оподаткуванні [40]. Наведено усі потрібні відомості для визначення доходів і витрат із податку на прибуток та порядок відображення її в обліку.

Важливим засобом застосування принципів обліку є План рахунків бухгалтерського обліку, який забезпечує однаковість відображення операцій, накопичення облікової інформації, необхідної для розрахунку фінансового результату, складання фінансової звітності та проведення економічного аналізу.

Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку необхідна для того, щоб краще розуміти, навіщо потрібні ті чи інші рахунки в Плані рахунків бухгалтерського обліку, що саме на них відображується та як вони кореспондують між собою. В даній Інструкції коротко охарактеризовано всі рахунки і субрахунків до них, описано їхню структуру і призначення, наведено облік типових господарських операцій.

Отже, нормативно-правова база бухгалтерського обліку фінансових результатів в Україні представлена низкою законів, постанов, П(С)БО, але, є незгодженості, які потрібно усувати, щоб не допускати спотворення даних бухгалтерського обліку.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

2.1 Методичні підходи до проведення аналізу фінансових показників підприємства

Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства проводиться за допомогою різних методів та прийомів.

Метод економічного аналізу - це прийом, підхід, спосіб вивчення господарських процесів у їхній динаміці та статиці. Практичний вираз метод знаходить через методику - сукупність прийомів та способів, що застосовуються у певній послідовності для досягнення поставленої мети. Таким чином, метод та методика нерозривно пов'язані один з одним. Методика має велике значення у забезпеченні повноти та якості економічного аналізу. Методичні прийоми аналізу різноманітні, їх вибір визначається: цілями та завданнями аналізу, повнотою та якістю вихідної інформації, змістом системи узагальнюючих та приватних показників.

Фінансовий результат діяльності підприємства виявляється у зміні величини його власного капіталу за звітний період. Здатність підприємства забезпечити неухильне зростання власного капіталу можна оцінити системою показників фінансових результатів.

Методологічною основою аналізу фінансових результатів в умовах ринкових відносин є прийнята для всіх підприємств, незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, модель їх формування та використання.

Основні завдання аналізу фінансових результатів наведено на рис.2.1.

Аналіз фінансового результату на основі звіту про фінансові результати як обов'язкові елементи включає в себе читання фінансової звітності та вивчення абсолютних величин, поданих у звітності.

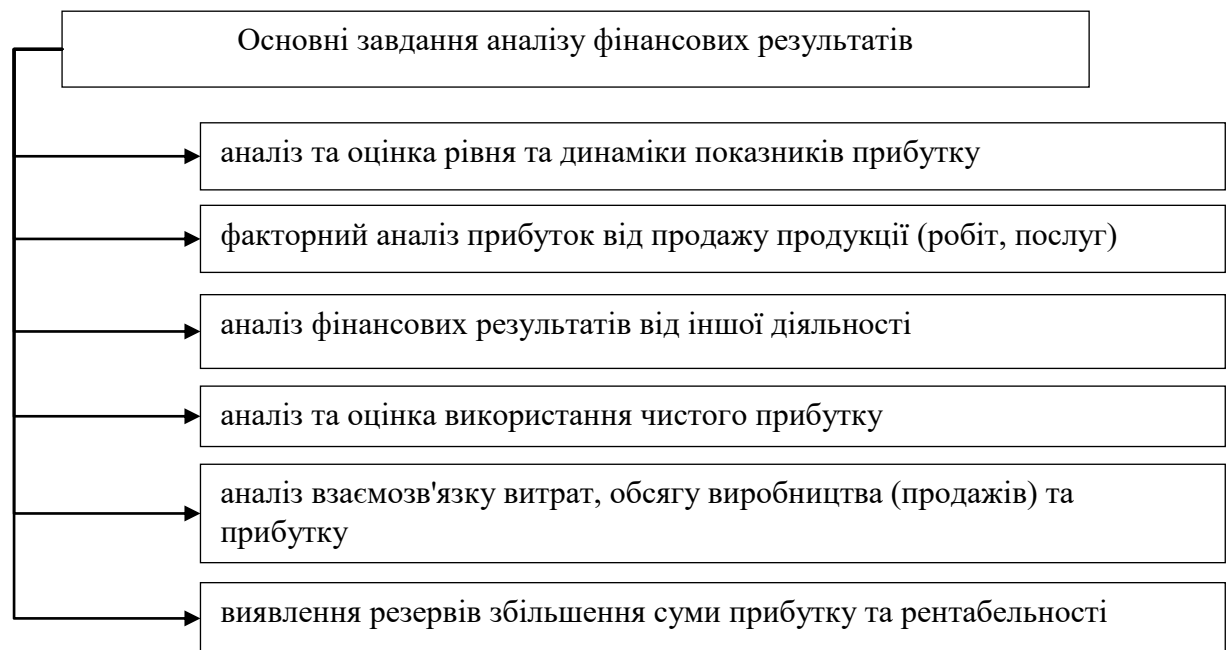

Рисунок 2.1 - Основні завдання аналізу фінансових результатів

Джерело: побудовано автором на основі [41]

Горизонтальний аналіз порівнює історичні дані (наприклад, коефіцієнти та позиції) і зазвичай відображається як зростання у відсотках порівняно з тією самою позицією в базовому році. Це дозволяє фінансистам легко виявляти тенденції та моделі зростання та прогнозувати майбутні прогнози. Цей тип аналізу також дає змогу зрозуміти операційні результати організації та те, чи працює вона ефективно та прибутково, а також полегшує порівняння темпів зростання між секторами.

Вертикальний аналіз — це пропорційний аналіз фінансової звітності, де кожен рядок фінансової звітності наводиться у відсотках від іншої статті. Наприклад, кожна стаття у звіті про прибутки та збитки вказується як відсоток від валових продажів, тоді як кожна стаття в балансі вказується як відсоток від загальних активів. Це дає аналітикам уявлення про загальну продуктивність з точки зору доходів і витрат [61].

Крім вертикального і горизонтального аналізу дослідження фінансового результату зазвичай передбачає вивчення динаміки показників за низку звітних періодів, тобто. трендовий аналіз. Трендовий аналіз має перспективний,

прогнозний характер, оскільки дозволяє на основі вивчення закономірності зміни економічного показника в минулому спрогнозувати величину показника на перспективу.

Під час проведення фінансового аналізу застосовуються також такі методи дослідження фінансових звітів:

Порівняльний (просторовий) аналіз передбачає співставлення показників звітності одного підприємства з показниками конкурентних підприємств тієї ж галузі.

Аналіз відносних показників (коефіцієнтів) здійснюється на основі даних різних періодів. Аналіз передбачає розрахунок між окремими статтями фінансової звітності для визначення взаємозв'язку показників.

Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства заснований на аналізі прибутку, оскільки він характеризує абсолютну ефективність його роботи.

Аналіз формування та використання прибутку проводиться у кілька етапів:

- вивчення прибутку за складом та динамікою
- факторний аналіз прибутку від продажу
- вивчення причин відхилення за іншими доходами та витратами
- оцінка формування чистого прибутку та вплив податків на прибуток.

Для аналізу та оцінки рівня та динаміки показників прибутку складається таблиця, в якій використовуються дані бухгалтерської звітності господарюючого суб'єкта зі звіту про фінансові результати. Інформація, що міститься у фінансовому плані та звіті, дозволяє проаналізувати фінансові результати, отримані від усіх видів діяльності суб'єкта господарювання.

Факторний аналіз – це статистичний метод, який використовується для виявлення основних закономірностей у фінансових даних. Це цінний інструмент для розуміння складних фінансових систем і має багато застосувань у кількісних фінансах.

По суті, існує два типи факторного аналізу.

Експлоративний факторний аналіз: у дослідницькому факторному аналізі дослідник не робить жодних припущень щодо попередніх зв'язків між факторами. У цьому методі будь-яка змінна може бути пов'язана з будь-яким фактором. Це допомагає визначити складні зв'язки між змінними та згрупувати їх на основі спільних факторів.

Підтверджуючий факторний аналіз: підтверджуючий факторний аналіз, з іншого боку, передбачає, що змінні пов'язані з конкретними факторами, і використовує попередньо встановлену теорію для підтвердження своїх очікувань щодо моделі.

У бізнес-моделі факторний аналіз використовується для пояснення складних змінних або даних за допомогою матриці асоціацій. Він вивчає взаємозалежності даних і передбачає, що комплексні змінні можна звести до кількох важливих вимірів. Це можливо завдяки деяким зв'язкам між змінними та їхніми розмірами. Атрибут однієї змінної іноді може бути результатом розмірності іншої. Він розбиває початковий рейтинг за допомогою статистичних алгоритмів щодо різних компонентів і використовує ці часткові оцінки для виділення різних факторів [62].

Показники фінансового аналізу можуть надати інформацію про поточну ситуацію, проблеми та можливості підприємства. Це необхідно для прийняття управлінських рішень і формулювання стратегії. У цій інформації зацікавлені всі – від керівництва до інвесторів.

Аналіз фінансових показників є основою для стратегічного планування і допомагає визначити ресурси та напрямки розвитку підприємства, його сильні та слабкі сторони. За допомогою аналізу фінансових коефіцієнтів можна знайти найкращий спосіб досягнення цілей підприємства. Однією з таких цілей є підвищення ділової активності - оборотності активів, забезпечення ліквідності та фінансової стійкості, а також збільшення прибутковості підприємства.

На рис. 2.2 представлено основні завдання аналізу фінансових показників підприємства.

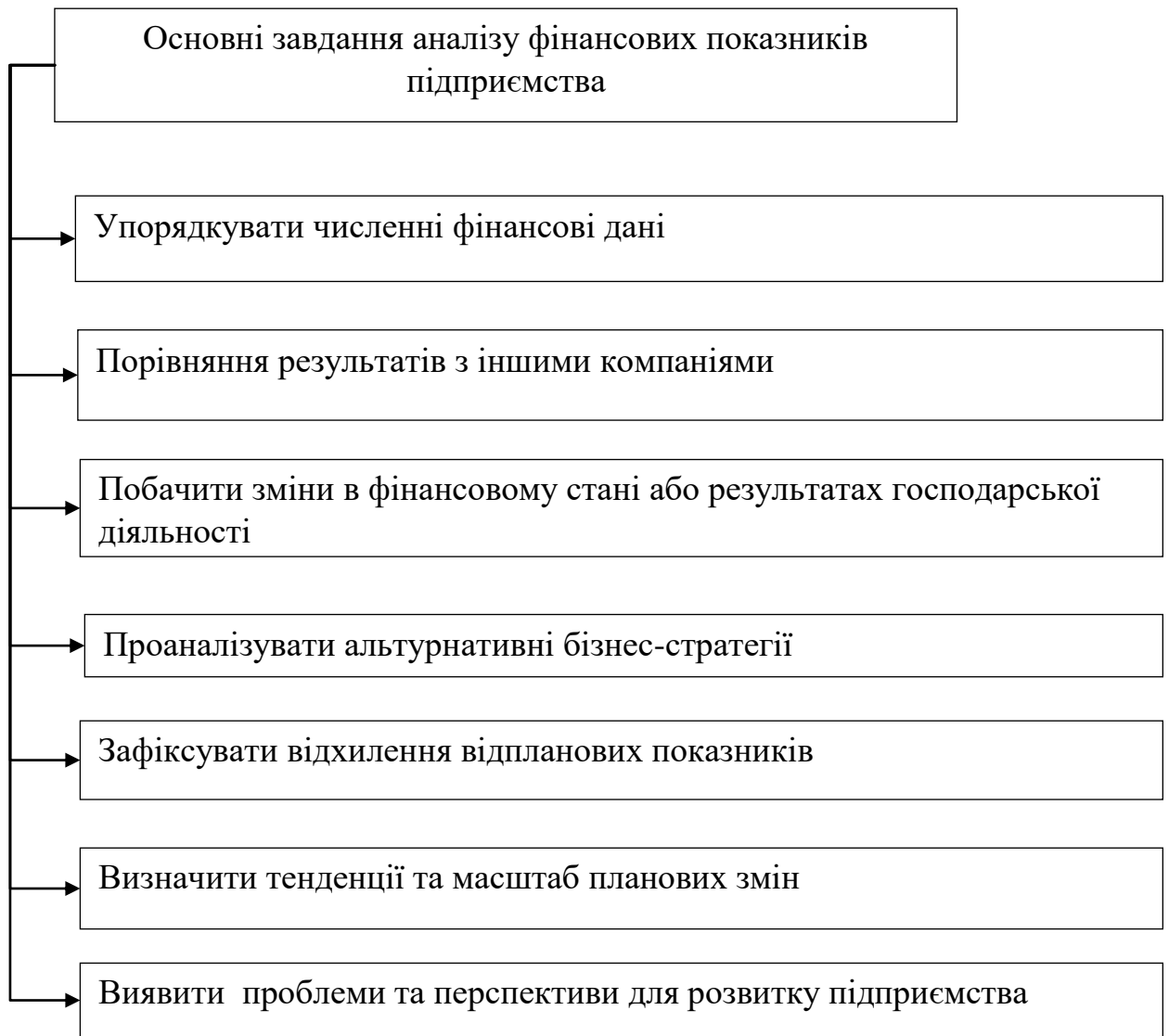

Рисунок 2.2 – Основні завдання аналізу фінансових показників підприємства

Джерело: побудовано автором на основі [42]

У аналізі фінансових результатів головним є правильне тлумачення отриманих результатів, а не просто їх розрахунок. Саме від цього залежить ефективність прийнятих підприємством управлінських рішень.

Загалом у фінансовому аналізі існує понад 200 коефіцієнтів. Вони характеризують 3 основні сторони діяльності компанії: ліквідність оборотність активів; рентабельність. В кожній групі є свої коефіцієнти для розрахунку. Коефіцієнти в залежності від завдань аналізу можуть відрізнятися (рис. 2.3).

Рисунок 2.3 - Групи фінансових показників діяльності підприємств

Джерело: розроблено автором на основі [43]

Далі детальніше розглянемо кожну групу коефіцієнтів.

В таблиці 2.1 наведено показники ліквідності.

Таблиця 2.1- Показники оцінки ліквідності підприємства

Показник	Формула розрахунку
Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл)	Оборотні активи (ОА) / Короткостр позиковий капітал (ПКкр)
Коефіцієнт швидкої ліквідності (Кшл)	Оборотні активи (ОА) – запаси і витрати (ЗЗ) / Короткостр позиковий капітал (ПКкр)
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал)	Грошові кошти (ГК) + короткостр фінансові вкладення (КФВ) / Короткостр позиковий капітал (ПКкр)
Власні оборотні кошти (ВОК)	Власний капітал(ВК) – необоротні активи (НА)
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами (Квок)	Власний капітал(ВК) – необоротні активи (НА) / Оборотні активи (ОА)
Коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат власними оборотними коштами (Кзвок)	Власний капітал(ВК) – необоротні активи (НА) / Запаси і затрати (ЗЗ)

Продовження таблиці 2.1

Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів (Кманвок)	Грошові коштита їх еквіваленти / Власні оборотні кошти
Коефіцієнт покриття запасів (Кпокр.зап)	ВОК + короткострокові кредити банків + кредиторська заборгованість за товари / Запаси і затрати(33)

Джерело: побудовано автором на основі [44]

Ці коефіцієнти вказують на здатність підприємства погашати свої зобов'язання за рахунок поточних активів, що є однією з умов фінансової стійкості. Коефіцієнти ліквідності дають адекватну оцінку фінансової стійкості та розраховуються на основі балансу (Форма №1). Чим вони вищі, тим більш платоспроможним є підприємство.

Таблиця 2.2 - Показники оборотності коштів підприємства

Показник	Формула розрахунку
Оборотність активів	Виручка (Чистий дохід) / Середньорічний обсяг активів
Оборотність необоротних активів	Виручка (Чистий дохід) / Середньорічний обсяг необоротних активів
Оборотність чистих активів	Виручка / Середньорічна сума чистих активів Чисті активи = Активи - Поточні зобов'язання - Довгострокові зобов'язання
Оборотність запасів	Собівартість продукції / Середньорічна вартість запасів
Оборотність дебіторської заборгованості	Виручка / Середньорічна сума дебіторської заборгованості
Середній період погашення дебіторської заборгованості	360 / Оборотність дебіторської заборгованості
Оборотність кредиторської заборгованості	Виручка / Середньорічна сума кредиторської заборгованості
Середній період погашення кредиторської заборгованості	360 / Оборотність кредиторської заборгованості

Джерело: побудовано автором на основі [45]

За допомогою коефіцієнтів оборотності можна оцінити ефективність управління активами та капіталом підприємства. Основою для розрахунку цих коефіцієнтів є відношення виручки від реалізації продукції або послуг до середньорічної вартості активів, дебіторської та кредиторської заборгованості. Для проведення аналізу необхідно зібрати дані за останні три-п'ять років, виявити позитивні або негативні зміни та порівняти їх з показниками інших компаній тієї ж галузі.

Чим коротший період погашення заборгованості, тим вища інтенсивність використання активів компанії. Як правило, період обороту активів є коротшим у торговельному секторі, ніж у промисловості. Збільшення оборотності свідчить про підвищення ефективності використання активів [46].

Таблиця 2.3 - Показники рентабельності підприємства

Показник	Порядок розрахунку	Формула	Економічний зміст
1	2	3	4
1. Показники рентабельності по відношенню до реалізації			
Рентабельність за валовим прибутком	Валовий прибуток / Чистий дохід	ВП / ЧДРП	Показує, скільки валового прибутку припадає на 1 грн. чистого доходу
Рентабельність за операційним прибутком	Прибуток від операційної діяльності / Чистий дохід	ПОД / ЧДРП	Показує, скільки операційного прибутку у припадає на 1 грн. чистого доходу
Рентабельність за чистим прибутком	Чистий прибуток / Чистий дохід	ЧП / ЧДРП	Показує, скільки чистого прибутку припадає на 1 грн. чистого доходу
2. Рентабельність по відношенню до активів			
Рентабельність активів	Чистий прибуток / Активи	ЧП / Ас	Показує, скільки чистого прибутку припадає на 1 грн. вкладених активів (інвестицій)
Рентабельність необоротних активів	Чистий прибуток / Необоротні активи	ЧП / НОАс	Показує, скільки чистого прибутку припадає на 1 грн. необоротних активів
Рентабельність оборотних активів	Чистий прибуток / Оборотні активи	ЧП / ОАс	Показує, скільки чистого прибутку припадає на 1 грн. оборотних активів
3. Рентабельність по відношенню до власного капіталу та зобов'язань			
Рентабельність власного капіталу	Чистий прибуток / Власний капітал	ЧП / ВКс	Показує, скільки чистого прибутку припадає на 1 грн. власного капіталу

Продовження таблиці 2.3

Рентабельність позикового капіталу	Чистий прибуток / Позиковий капітал	ЧП / ПКс	Показує, скільки чистого прибутку припадає на 1 грн. позикового капіталу
4. Витратні показники рентабельності			
Рентабельність операційних витрат	Прибуток від операційної діяльності / Операційні витрати	ПОД / ОВ	Показує, скільки прибутку припадає на 1 грн. понесених операційних витрат, тобто вигідність для підприємства виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, продажу товарів, понесених інших витрат операційної діяльності
Рентабельність продукції за валовим прибутком	Валовий прибуток / Собівартість реалізованої продукції	ВП / СвРП	Показує, скільки отримано прибутку з кожної гривні, витраченої на виробництво
Коефіцієнт адміністративних витрат	Адміністративні витрати / Собівартість реалізованої продукції	АВ / СвРП	Показує частку адміністративних витрат в собівартості реалізованої продукції
Коефіцієнт витрат на збут	Витрати на збут / Собівартість реалізованої продукції	ВЗб / СвРП	Показує частку витрат на збут в собівартості реалізованої продукції

Джерело: побудовано автором на основі [47]

Коефіцієнти рентабельності, що предствлені в табл. 2.3, вказують на прибутковість підприємства. Коефіцієнти рентабельності розраховуються як відношення прибутку до значення показника для розрахунку рентабельності. Показники для розрахунку коефіцієнтів рентабельності беруться з управлінської або фінансової звітності (Баланс і Звіту про фінансові результати). Чим вище значення, тим ефективніше використовуються ресурси аналізованого підприємства.

У показниках рентабельності зацікавлені як внутрішні користувачі фінансової інформації – керівництво підприємства, так і зовнішні користувачі -

власники та інвестори. Показники рентабельності відіграють важливу роль у формуванні інвестиційної, фінансової та маркетингової стратегій підприємства.

2.2 Методика формування фінансових результатів

В теорії та практиці бухгалтерського обліку в Україні існують дві основні концепції формування та відображення фінансових результатів господарської діяльності суб'єкта:

- відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку;
- на основі результатів управлінського обліку підприємства та відповідно до потреб управлінської команди.

Перша концепція – це положення про представлення фінансових результатів, їх реєстрацію на рахунках бухгалтерського обліку та відображення у формах звітності відповідно до принципів національного бухгалтерського обліку.

Концепція визначення фінансових результатів полягає в послідовному обчисленні собівартості доходів, пов'язаних з такими доходами.

Згідно з іншою концепцією (яка останнім часом набуває все більшого поширення), фінансові результати відображаються у звітності у спосіб, що відповідає моделям прийняття рішень власниками, інвесторами та кредиторами. При цьому процедури їх формування залежат від особливостей управлінського обліку компанії.

Кожне з понять має глибоку теоретичну основу і широке практичне застосування, а розкриття їх змісту дозволяє виявити функціональну спрямованість всієї системи обліку і звітності та механізм її практичного застосування в системі управління.

Відомою є робота американських бухгалтерів Е.С.Хендріксена та М.Ф.Ван Бреда «Теорія бухгалтерського обліку». Вона присвячена концепції відображення прибутку як результату діяльності суб'єкта господарювання у фінансовій звітності. Автори розглядають бухгалтерський облік як наукову теорію, що вивчає

різні характеристики інформаційних систем, призначених для відображення формування кінцевих фінансових результатів діяльності. За такого підходу можна стверджувати, що Є.С. Хендріксен і М.Ф. Ван Бред підходять до вивчення бухгалтерського обліку з позицій семіотики - науки, що вивчає способи передачі інформації, властивості символів і знакових систем [48].

Синтаксична концепція розглядає фінансові результати з точки зору правил їх визначення. Н. Белфорд вважає, що користувачі фінансової звітності повинні усвідомити, що вони можуть зрозуміти зміст фінансових результатів, лише розумівши методи та алгоритми їх розрахунку. В межах цього погляду науковці розрізняють два підходи до оцінки фінансових результатів: операційний підхід та апідхід за видами діяльності підприємства.

Операційний підхід є найбільш поширеним в бухгалтерському обліку. Його суть полягає в тому, що оцінка статей активів і пасивів відображається на рахунках тільки в тому випадку, якщо ці зміни є результатом господарських операцій. Слід зазначити, що термін «операція» розуміється в широкому сенсі: операції включають як внутрішні, так і зовнішні операції, які є результатом використання або перетворення активів всередині організації, а також передачу або створення активів та/або зобов'язань у процесі взаємодії із зовнішніми сторонами.

Перевагами цього підходу є:

- 1) компоненти фінансових результатів можна класифікувати по-різному (наприклад, за асортиментом продукції, клієнтами, виробничими підрозділами тощо), таким чином задовольняючи різні інформаційні потреби управлінського персоналу;
- 2) фінансові результати, відображені у фінансовій звітності, можуть бути легко представлені за їх джерелом (основна та не основна діяльність);

3) фінансові результати дозволяють структурувати активи та пасиви на кінець року у формі, зручній для використання в інших методах оцінки фінансових результатів [49].

Відповідно до семантичної концепції прибуток розглядається через призму базової економічної реальності і сприймається як показник ефективності інвестицій власника. Тому основною метою підприємства є максимізація прибутку в ринковій структурі.

Різниця між підприємницьким та бухгалтерським прибутком полягає у використанні різних методів нарахування амортизації. Однак, крім технічних труднощів оцінки фінансових результатів, існують більш серйозні проблеми, пов'язані з існуванням інформаційної асиметрії на невизначених і недосконалих ринках, що ускладнює навіть порівняння бухгалтерських та економічних показників фінансових результатів.

Прагматична концепція наголошує на оцінці фінансових результатів з точки зору їх використання інвесторами, незалежно від методу визначення та вимірювання. Акцент робиться на тому, що бухгалтерська інформація має значний вплив на рішення інвесторів і кредиторів.

Аналізуючи погляди Є.С. Хендріксен і М.Ф. Ван Бреда, в контексті теоретичних засад та практичних особливостей вітчизняної системи бухгалтерського обліку показано, що під синтаксичною концепцією слід розуміти механізм формування фінансових результатів за видами діяльності, з виділенням показників у самостійні інформаційні елементи за допомогою нормативного регулювання. Семантична концепція показників фінансового результату передбачає, що вони змінюються у зв'язку з податком на прибуток та доходами власників у звітному періоді та за його межами. Прагматична концепція розглядає вплив інформації про фінансові результати на прийняття рішень усіма зацікавленими користувачами звітності, а також прямі та зворотні зв'язки між суб'єктом господарювання та зовнішніми користувачами звітності.

Ці три концепції подання фінансових результатів, які зробили значний внесок у розвиток облікової науки, мають загальний характер і ґрунтуються на досвіді розвитку економічних систем та бухгалтерського обліку в західних країнах.

При цьому з переліку користувачів фактично виключаються контролюючі органи, які є одними з пріоритетних користувачів фінансової звітності будь-якій ситуації.

Концепції генерування фінансових результатів також розкриті в роботі Р. Н. Ентоні та Дж. С. Ріса, професорів Гарвардського університету та Мічиганських університетів під назвою «Бухгалтерський облік: ситуації та приклади». У них, зокрема, зазначено, що звіт про прибутки та збитки складається з двох елементів. Один відображає створення активів у результаті продажу товарів і послуг клієнтам – ці суми називаються доходами. Інший являє собою відтік (споживання) ресурсів, які були необхідні для отримання доходу та є витратами [50].

За результатами узагальнення розвитку наукової думки щодо послідовності розрахунку фінансового результату господарської діяльності в роботі виділено такі поняття: обліковий період, консервативність і реалізація, співвідношення доходів і витрат, сталість, суттєвість (у табл. 2.4)

Таблиця 2.4 - Концепції формування та подання фінансових результатів

Назва	Зміст поняття
Концепція звітного періоду	Бухгалтерський облік оцінює діяльність суб'єкта господарювання за певний період часу, який називається обліковим періодом. При поданні сторонніми особами обліковий період зазвичай становить один рік.
Поняття консерватизму	Дохід (збільшення нерозподіленого прибутку) визнається лише тоді, коли існує обґрунтована впевненість щодо його отримання. Витрати (зменшення нерозподіленого прибутку) визнаються як розумна можливість вважати їх такими.

Продовження таблиці 2.4

Поняття реалізації	Ця концепція визначає суму доходу, яку слід визнати від конкретного продажу. Реалізація - це отримання коштів або вимоги за ними (рахунки на оплату) в результаті продажу товарів або послуг. Дохід визнається, якщо існує достатня впевненість щодо його виплати.
Концепція зв'язку доходів і витрат	Якщо подія впливає як на доходи, так і на витрати, вплив на подію слід визнавати в тому самому звітному періоді. Слід враховувати два критерії визнання витрат: 1. витрати, пов'язані з господарською діяльністю певного періоду, є витратами періоду; 2. Витрати поточного періоду - це витрати, не пов'язані з майбутніми доходами.
Поняття узгодженості	Вибираючи метод ведення бухгалтерського обліку, суб'єкт господарювання повинен дотримуватися його для всіх майбутніх подій подібного характеру до тих пір, поки не буде вагомої причини змінити метод. Часті зміни в методах бухгалтерського обліку можуть ускладнити порівняння фінансових звітів за різні періоди.
Поняття суттєвості	Незначні події можуть не враховуватися, але вся відповідна інформація повинна бути повністю розкрита.

Джерело: побудовано автором на основі [51]

В даний час класичні теорії залишаються маловивченими. Слід зазначити, що на формування облікової інформації про фінансові результати істотно впливають статична та динамічна теорії балансу.

Загальна модель формування фінансових результатів підприємства відповідно до чинних нормативних документів може бути подана у вигляді, наведеному на в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Загальна модель формування фінансових результатів підприємства

Показник	Формула	Умовні позначення
Чистий дохід	$ЧД = ВД - В$	ВД – валовий дохід (дохід від реалізації товарів, робіт, послуг); Відрахування – податок на додану вартість (ПДВ) та акцизний збір (АЗ)

Продовження таблиці 2.5

Валовий прибуток (збиток)	$ВП(З) = ЧД - С$	<i>ЧД – чистий дохід; С – собівартість реалізації товарів, робіт, послуг</i>
Прибуток від операційної (основної) діяльності	$Πο = Βα - Βзб - Βін$	<i>Βα – адміністративні витрати; Βзб – витрати на збут; Βін – інші операційні витрати</i>
Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	$Π^{зв.д} = Πο + Д^{ін} - Β^φ$	<i>Дін – дохід від участі в капіталі, фінансові та ін. доходи; Β^φ – фінансові втрати, втрати від участі в капіталі, інші витрати</i>
Чистий прибуток (збиток)	$ЧП = Π^{зв.д} - ПП$	ПП- податок на прибуток

Джерело: побудовано автором на основі [52]

Сучасні форми звітності, які використовуються у вітчизняній та міжнародній практиці, базуються на органічному поєднанні статичної та динамічної балансових теорій, що підвищує ступінь достовірності облікової інформації. Це декларує можливість задоволення потреб різних категорій користувачів.

Дуалізм теорій балансу та синтез концепцій визнання доходу, які лежать в основі побудови фінансової звітності, не завжди дають позитивні результати. Навпаки, можна маніпулювати величиною сутності фінансовий результат і капітал.

З метою забезпечення прибутковості як інструменту підвищення ліквідності активів і пасивів, критерію довіри інвесторів тощо. Методика обліку підприємницької діяльності призначена для врахування факторів визнання номінального, реального та фіктивного прибутку.

Це повною мірою відноситься до суб'єктів господарювання в частині обліку прибутку, до суб'єктів господарювання в результаті бюджетування.

РОЗДІЛ 3

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ ГК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»

3.1 Організаційно-економічна характеристика ТОВ ГК «Нафтогаз України»

ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» — провідна компанія, яка є надійним постачальником газу для населення. Компанія на стабільній основі забезпечує газом понад 12,4 млн. українських домогосподарств. Поставляє газ більш ніж 3,3 тис. представникам бізнесу по всій території України. Клієнтами компанії є як лідери промисловості так і підприємства із сектора нерухомості, представники малого та середнього бізнесу.

ТОВ ГК «Нафтогаз України» забезпечує якісне обслуговування клієнтів по всіх каналах зв'язку, таких як «Контакт-Центр», онлайн канали; широка партнерська мережа.

Ще одним напрямком діяльності ТОВ ГК «Нафтогаз України» є майданчик для продажів техніки та обладнання, на якому клієнтам допомагають знаходити зручні рішення для оселі — від газового балона до smart-систем.

Інформація про підприємство наведена в табл 3.1.

Таблиця 3.1 - Інформація про ТОВ ГК «Нафтогаз України»

Повна назва:	ТОВ ГАЗОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»
ЄДРПОУ:	40121452
Юридична адреса:	01135, м. Київ, вул. Шолуденка, 1
Зареєстрований:	13.11.2015
Керівник	Беляєв Сергій Миколайович

Джерело: сформовано автором на основі [53]

ТОВ ГК «Нафтогаз України» є ліцензованим постачальником електричної енергії побутовим споживачам в межах усєї території України (Ліцензія видана постановою НКРЕКП від 13.11.2018 року №1409).

Візія компанії - забезпечувати безперебійне постачання газу та електричної енергії по всій території України за конкурентними цінами, надавати якісний та оперативний клієнтський сервіс. Будувати взаємовигідні довгострокові відносини з клієнтами, створювати гнучкі умови для співпраці із забезпечення постачання енергоресурсів за ринковими цінами.

Місія - забезпечити людей національними енергетичними ресурсами та кращими енергоощадними рішеннями.

Цінності - відкритість, безпека, ефективність, турбота про споживача [53].

Всі види діяльності підприємства зазначені у табл. 3.2.

Таблиця 3.2 - Види економічної діяльності ТОВ ГК «Нафтогаз України»

Клас економічної діяльності	Назва
35.23	Торгівля газом через місцеві (локальні) трубопроводи (основний)
77.39	Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів
46.71	Оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами
47.78	Роздрібна торгівля іншими невживаними товарами в спеціалізованих магазинах
68.20	Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна
71.12	Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах
35.14	Торгівля електроенергією

Джерело: побудовано на основі [54]

Організаційна структура є похідною від стратегії. Близько року підприємство передало на затвердження до Кабміну стратегію, яку затвердила наглядова рада. У цій стратегії є кілька ключових елементів, наприклад вертикальна інтеграція.

У галузі, як довів світовий досвід, вертикально-інтегровані компанії є більш ефективними, ніж розрізнені компанії (рис.3.1).

Стратегія та структура припускають, що бізнес магістрального транспорту газу, те, чим займається ТОВ ГК «Нафтогаз України», має бути виділений із групи. Його просто потрібно грамотно виділити, щоб зберегти транзит, і щоб ринок працював прозоро та зрозуміло для всіх учасників [53].

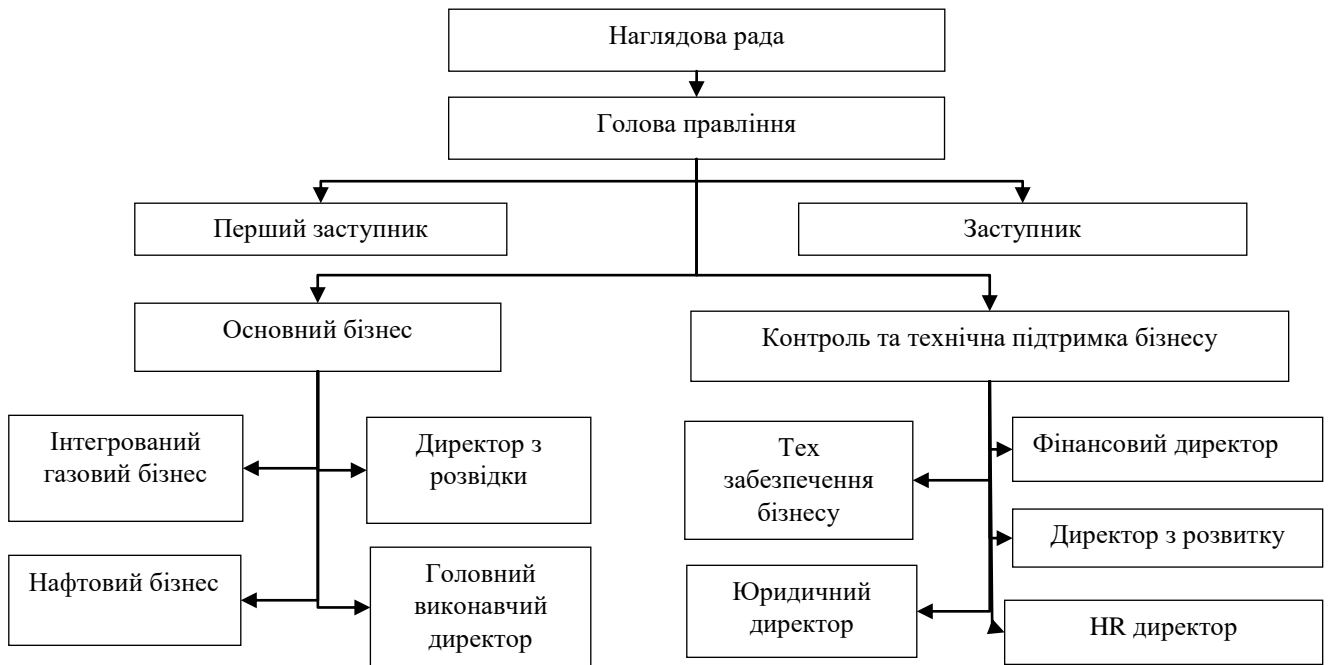

Рисунок 3.1 - Організаційна структура ТОВ ГК «Нафтогаз України» станом на 31 грудня 2023 року

Джерело: побудовано на основі [53]

Проведемо аналіз діяльності ТОВ ГК «Нафтогаз України» за 2020-2022 рр.

Спочатку проаналізуємо активи ТОВ ГК «Нафтогаз України» та їх структуру за досліджений період.

Таблиця 3.3 - Структура активів ТОВ ГК «Нафтогаз України»

Стаття балансу	2020 рік		2021 рік		2022 рік	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Необоротні активи	25905	1,83	29385	0,52	38954	0,18
Оборотні активи	1387817	98,17	5669740	99,48	21070361	99,82
Необоротні активи, утримані для продажу та групи вибуття	x	x	x	x	x	x
Баланс	1413722	100	5699125	100	21109315	100

Джерело: сформовано автором на основі (додатку А, В, Д)

З табл. 3.3 видно, що оборотні активи займають більшу частку в загальній структурі активів підприємства, за досліджений період їх частка коливалася в середньому близько 99%.

Далі розглянемо детальніше структуру необоротних активів ТОВ ГК «Нафтогаз України» (див. табл. 3.4).

Таблиця 3.4 - Структура необоротних активів ТОВ ГК «Нафтогаз України»

Необоротні активи	2020 рік		2021 рік		2022 рік	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Нематеріальні активи	1764	6,81	2599	8,84	2093	5,37
Основні засоби	5317	20,52	9685	32,96	8277	21,25
Незавершені капітальні інвестиції	8154	31,48	11079	37,70	25035	64,27
Відстрочені податкові активи	10670	41,19	2670	9,09	1968	5,05
Інші необоротні активи	-	-	3352	11,41	1581	4,06
Усього необоротних активів	25905	100	29385	100	38954	100

Джерело: сформовано автором на основі додатку А, В, Д

На основі аналізу даних табл. 3.4 найбільшу частину необоротних активів в структурі займають незавершені капітальні інвестиції (в 2020 р. їх частка склала 64,27%), які в свою чергу складаються зі створення нематеріальних активів та основних засобів. Найменша частка необоротних активів належить нематеріальним активам, від 5% до 8% протягом 2020-2022рр. Нематеріальними активами ТОВ ГК «Нафтогаз України» визнаються витрати на розвідку запасів корисних копалин, придбання прав на розвідування, на придбання геологічної інформації, на виконання топографічних, геологічних, геохімічних, проектних, та інших досліджень, на розвідування буріння, на взяття зразків проб, на отримання відповідних висновків установ та організацій, на державну експертизу та визначення запасів корисних копалин, на оцінювання технічної здійсненності та комерційної життєздатності видобування корисних копалин. Все це обумовлено специфікою діяльності підприємства.

Залишкова вартість як нематеріальних активів, так і основних засобів протягом періоду мала тенденцію до зростання, що означає їх закупівлю та створення, що здійснюється з метою здійснення загальносуспільних інтересів у зв'язку з воєнними діями для реалізації газу для покриття виробничо-технічних потреб. Наступним етапом дослідження є розгляд структури оборотних активів ТОВ ГК «Нафтогаз України» (табл. 3.5).

Таблиця 3.5 - Структура оборотних активів ТОВ ГК «Нафтогаз України»

Оборотні активи	2020 рік		2021 рік		2022 рік	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Запаси	6799	0,49	301505	5,32	307231	1,46
Поточна дебіторська заборгованість	1139260	82,09	4128754	72,82	19940193	94,64
Гроші та їх еквіваленти	207118	14,92	990333	17,47	765945	3,64
Витрати майбутніх періодів	40	0,01	9806	0,17	49502	0,23
Інші оборотні активи	34600	2,49	239342	4,22	7490	0,03
Усього оборотних активів	1387817	100	5669740	100	21070361	100

Джерело: сформовано автором на основі додатку А, В, Д

З табл. 3.5 прослідковується тенденція до загального зростання всіх статей оборотних активів, окрім інших оборотних активів, які зменшувались протягом періоду. Структура оборотних активів значних змін не зазнала.

Дебіторська заборгованість Товариства складається з торгової дебіторської заборгованості (за товари, роботи, послуги), заборгованості за виданими авансами та іншої дебіторської заборгованості. Загальний обсяг торгівельної дебіторської заборгованості сформований за рахунок заборгованості юридичних та фізичних осіб перед ТОВ ГК «Нафтогаз України».

В 2021 р. ТОВ ГК «Нафтогаз України» нарахувало резерв сумнівних боргів, відповідно до МСФЗ 9, прийняло вперше нову методологію для оцінки очікуваних кредитних збитків торгової дебіторської заборгованості за газ (табл. 3.6). Дані збитки є результатом параметрів ймовірність настання дефолту та очікуваний рівень втрат в разі настання дефолту.

Таблиця 3.6 – Очікувані кредитні збитки ТОВ ГК «Нафтогаз України», розраховані з використанням параметрів кредитного ризику станом на 31 грудня 2021 року

У тисячах гривень	Стадія	Ймовірність настання дефолту	Відсоток кредитного збитку
Дебіторська заборгованість за природний газ регіональних газопостачальних підприємств	3	51-100%	75,06%
Дебіторська заборгованість за природний газ теплогенеруючих підприємств	2	31-50%	0,00%
	3	51-100%	97,29%
Дебіторська заборгованість інших споживачів за природний газ	2	31-50%	0,00%
	3	51-100%	98,68%
Дебіторська заборгованість в межах Групи Нафтогаз (резерв на знецінення ДЗ нараховано у сумі резерву до ДЗ щодо їх споживачів)	3	51-100%	24,79%
Інша дебіторська заборгованість	2	31-50%	0,00%
	3	51-100%	100,00%

Джерело: сформовано автором на основі [54,55]

Резерв на знецінення заборгованості розраховується у сумі резерву до дебіторської заборгованості по споживачах, у сумі, що не перевищує залишок заборгованості. Так як показники в 2021р. розраховані вперше, то порівняти їх з попередніми роками немає можливості.

При більш детальному розгляді структури оборотних активів ТОВ ГК «Нафтогаз України» можна побачити різке зростання суми запасів в 2022 році на 294706 тис. грн в порівнянні з 2021 роком (табл 3.7).

Таблиця 3.7– Склад запасів ТОВ ГК «Нафтогаз України»

Запаси	2021 рік	2022 рік
Виробничі запаси	152	185
Сировина і матеріали	71	33
Паливо	65	117
Запасні частини	4	35
Інші матеріали	11	-
МШП	313	348
Товари на складі	6335	300972
Разом	6799	301505

Джерело: сформовано автором на основі [54,55]

Зі складу наведених в табл. 3.7 запасів видно, що найбільша зміна відбулася в товарах на складі, до яких відносяться, наприклад, запаси газу в підземних сховищах. Це вказує на більший видобуток його власними силами або більшу закупівлю газу для реалізації населенню.

Далі у табл. 3.8 проаналізовано структуру пасивів ТОВ ГК «Нафтогаз України».

Таблиця 3.8 - Структура пасивів ТОВ ГК «Нафтогаз України»

Стаття балансу	2020 рік		2021 рік		2022 рік	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Власний капітал	38349	2,71	(3400175)	х	(26822725)	х
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	778	0,06	1686	х	х	х
Поточні зобов'язання	1374595	97,23	9097614	х	47932040	х
Баланс	1413722	100	5699125	100	21109315	100

Джерело: сформовано автором на основі: Додаток А, В, Д

На основі аналізу даних табл. 3.8 можна сказати, що протягом 2020-2022 рр. стрімко зростали поточні зобов'язання, а власний капітал навпаки зменшувався.

Власний капітал ТОВ ГК «Нафтогаз України» має у своєму складі тільки статутний капітал та нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (табл. 3.9).

Таблиця 3.9 - Склад власного капіталу ТОВ ГК «Нафтогаз України»

Власний капітал	2020 рік	2021 рік	2022 рік
	тис. грн	тис. грн	тис. грн
Статутний капітал	140000	1476000	1476000
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	(101651)	(4876175)	(28298725)
Всього	38349	(3400175)	(26822725)

Джерело: сформовано автором на основі додатку А, В, Д

З табл. 3.9 бачимо, що в 2021 році статутний капітал зріс за рахунок внесків учасників до капіталу, а також видно, що протягом 2020-2022 рр. товариство отримувало збитки, які мали постійну тенденцію до збільшення. Для наочності проілюструємо непокриті збитки на рис. 3.2.

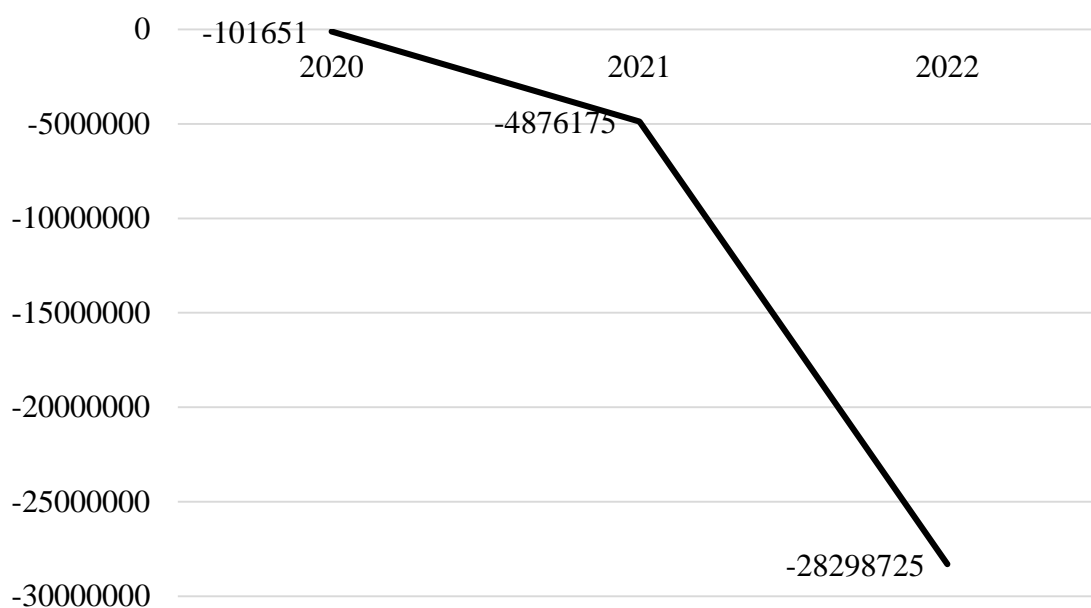

Рисунок 3.2 - Динаміка непокритих збитків ТОВ ГК «Нафтогаз України» в 2020-2022 рр.

Джерело: сформовано автором на основі річної фінансової звітності (додаток А, В, Д)

Станом на 01.01.2021 року у балансі Товариства відображено непокритий збиток у сумі 101651 тис. грн. Непокритий збиток за 2021 рік склав 4774524 тис.

грн. Таким чином, на кінець 2021 року в результаті всіх операцій непокритий збиток склав 4876175 тис.грн. За 2022 рік підприємство отримало ще 23422550 тис. грн збитку, відповідно на кінець року вони склали 28298725 тис. грн. Загалом за досліджуваний період збитки зросли на 28197074 тис.грн.

Довгострокові зобов'язання на підприємстві були представлені як інші довгострокові зобов'язання та були погашені в 2022 році. На основі табл. 3.10 розглянемо структуру поточних зобов'язань.

Таблиця 3.10 - Структура поточних зобов'язань ТОВ ГК «Нафтогаз України»

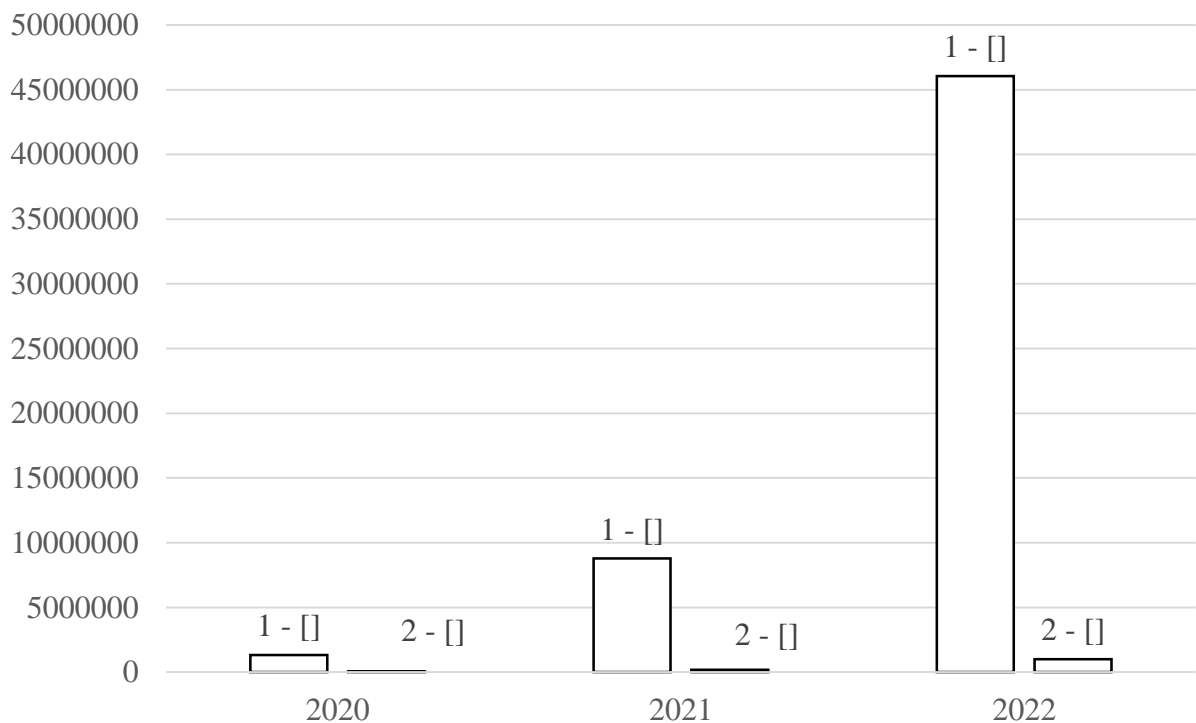
Поточні зобов'язання	2020 рік		2021 рік		2022 рік	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Поточна кредиторська заборгованість за:						
довгостроковими зобов'язаннями	512	0,04	2783	0,03	2274	0,01
товари, роботи, послуги	1307533	95,12	8783974	96,55	46057496	96,08
розрахунками з бюджетом	5273	0,38	117301	1,29	149107	0,31
розрахунками зі страхування	-	-	345	0,01	366	0,01
розрахунками з оплати праці	72	0,01	2116	0,02	2537	0,01
одержаними авансами	54390	3,96	169434	1,86	1006006	2,09
Поточні забезпечення	4415	0,32	12231	0,13	23036	0,05
Доходи майбутніх періодів	-	-	2160	0,02	-	-
Інші поточні зобов'язання	2400	0,17	7270	0,09	691218	1,44
Всього:	759115	100	9097614	100	47932040	100

Джерело: сформовано автором на основі додатку А, В, Д

Найбільшу частку протягом 2020-2022 рр. в структурі поточних зобов'язань підприємства складала поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи та

послуги більше, ніж 95%. Різке її зростання в абсолютному показнику з 1307533 тис. грн у 2020 р. до 46057496 в 2022р. пов'язано з військовим станом в Україні і, відповідно, неможливістю Товариства вчасно погашати власні борги перед постачальниками, що на пряму пов'язано зі зростанням дебіторської заборгованості та неможливістю споживачів покривати перед Товариством своїх заборгованостей. Наступною за величиною була частка заборгованості за одержаними авансами. Інші складові займали в основному менше 2% і їх сума була незначною.

Наведемо на рис. 3.3 динаміку даних двох найбільших складових поточних зобов'язань.

1 - Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги

2 – Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами

Рисунок 3.3 - Динаміка поточних зобов'язань ТОВ ГК «Нафтогаз України» в 2020-2022 рр.

Джерело: сформовано автором на основі додатку А, В, Д

З рис. 3.3 видно, що показники мали постійну тенденцію до зростання. Якщо в 2021 році поточна кредиторська заборгованість за товари зростає на 571,8%, в 2022 році порівняно з 2021р зростає ще на 424,34%. Отже в 2021 році зростання у відсотках було більшим, ніж в 2022р.

Далі проаналізуємо фінансові результати ТОВ ГК «Нафтогаз України» (див. табл. 3.11).

Таблиця 3.11 - Фінансові результати ТОВ ГК «Нафтогаз України»

Стаття	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Абсолютне відхилення, тис. грн		Темп росту, %	
				2021 / 2020	2022 / 2021	2021 / 2020	2022 / 2021
Чистий дохід від реалізації	2895940	15426214	58072073	12530274	42645859	532,68	376,45
Собівартість реалізованої продукції	(2825225)	(14343423)	(54175867)	- 11518198	- 39832444	507,69	377,71
Валовий прибуток (збиток)	70715	1082791	3896206	1012076	2813415	1531,20	359,83
Інші операційні доходи	1020	435	1548	-585	1113	42,65	355,86
Адміністративні витрати	(33714)	-	-	33714	0	0,00	-
Витрати на збут	(76310)	(332509)	(543572)	-256199	-211063	435,73	163,48
Інші операційні витрати	(92964)	(5402139)	(26236022)	-5309175	- 20833883	5811,00	485,66
Фінансові результати від операційної діяльності прибуток (збиток)	(131253)	(4651422)	(22881840)	-4520169	- 18230418	3543,86	491,93
Інші фінансові доходи	9398	14351	75372	4953	61021	152,70	525,20
Фінансові витрати	(501)	(1067)	(680)	-566	387	212,97	63,73
Фінансовий результат до оподаткування прибуток (збиток)	(122356)	(4638138)	(22807148)	-4515782	- 18169010	3790,69	491,73

Продовження таблиці 3.11

Податок на прибуток	7149	(135779)	(615402)	-142928	-479623	- 1899,27	453,24
Чистий збиток	(115207)	(4773917)	(23422550)	- 4658710	- 18648633	4143,77	490,64

Джерело: сформовано автором на основі: Додаток Б, Г, Е

З табл. 3.11 видно, що за досліджуваний період ТОВ ГК «Нафтогаз України» отримувало збитки кожного року. За 2021 рік темп зміни всіх показників був більшим, ніж у 2022 році, в якому темп зміни зменшився.

Чистий дохід від реалізації в 2021 році зріс на 12,5 млрд грн, так як протягом 2021р. кількість клієнтів ТОВ ГК «Нафтогаз України» зросла на 1,4 млн суб'єктів господарювання. В 2022р. дохід зріс ще на 42,6 млрд грн, за рахунок підвищення цін на газ та нафтопродукти. Проте темп росту став менший 376,45% за 2022р. проти 532,68% за 2021р.

Така ж динаміка спостерігається і на собівартості реалізованої продукції. Темпи зміни показника майже ідентичні темпу зміни чистого доходу від реалізації. Зростання собівартості реалізації, наприклад газу, відбулося через зміну постачальника та перехід на імпорт газу з країн Європи, більше 70% було імпортовано з Угорщини, Словаччини та Польщі. Також за досліджений період значно зросла мінімальна заробітна плата з 4723 грн на початок 2020р. до 6700 у 2022р., що в свою чергу збільшило собівартість нафто та газопродуктів власного видобутку.

До складу інших операційних доходів ТОВ ГК «Нафтогаз України» входять доходи від реалізації запасів, оренди та найбільша складова штрафи, пені, неустойки. В 2022 р. саме через зростання доходів від штрафів та пені відбувалися зміни в операційних доходах. З 1,02 млн грн у 2020 р. до 1,5 млн грн у 2022 р.

З 2021 року підприємство вирішило не визнавати адміністративні витрати, саме тому вони є тільки в 2020 р. в розмірі 33,7 млн грн.

Витрати на збут складаються з витрат на рекламу, страхування, паливо, заробітної плати, оренди та комунальних послуг та ін. В 2021 році їх зростання відбулось в основному за рахунок збільшення витрат на рекламу та заробітну плату. В 2021р. їх розмір досяг 332,5 млн. грн., а в 2022р. вони зросли до 543,5 млн. грн

Інші операційні витрати ТОВ ГК «Нафтогаз України» представлені відрахуваннями до резерву сумнівних боргів, а саме резерву сумнівної торгової дебіторської заборгованості. Через значне зростання дебіторської заборгованості, відповідно накопичення боргів клієнтів, збільшувалися відрахування у створений резерв. У 2022 році інші операційні витрати стали дорівнювати аж 26,3 млрд. грн. Дана сума витрат є другою за величиною після собівартості реалізації.

Фінансові доходи підприємства представлені відсотками, отриманими від Укргазбанка, Приватбанка та Ощадбанка. Кожен рік дані доходи зростали, особливо в 2022р. на 525,5% порівняно з 2021р., тоді як в 2021 році зростання було лише 152,7%, порівняно з 2020р.

Загалом узагальнюючі дані в табл. 3.11, можна сказати, що не дивлячись на зростання чистого доходу від реалізації, у підсумку підприємство отримувало все більші чисті збитки. Спочатку вони збільшились до 4,7 млрд грн в 2021 році порівняно з 115,2 млн в 2020р., а в 2022р. збільшились аж до відмітки 23,4 млрд. Основним чинником для такої суми збитку стали інші операційні витрати, а саме відрахування до резерву сумнівних боргів, яке в свою чергу відбулося через заборгованість юридичних та фізичних осіб перед підприємством.

Далі проаналізуємо окремо чисті доходи від реалізації та собівартість реалізації продукції протягом 2020-2022 рр. На рис. 3.4 проілюстровано їх динаміку за досліджуваний період.

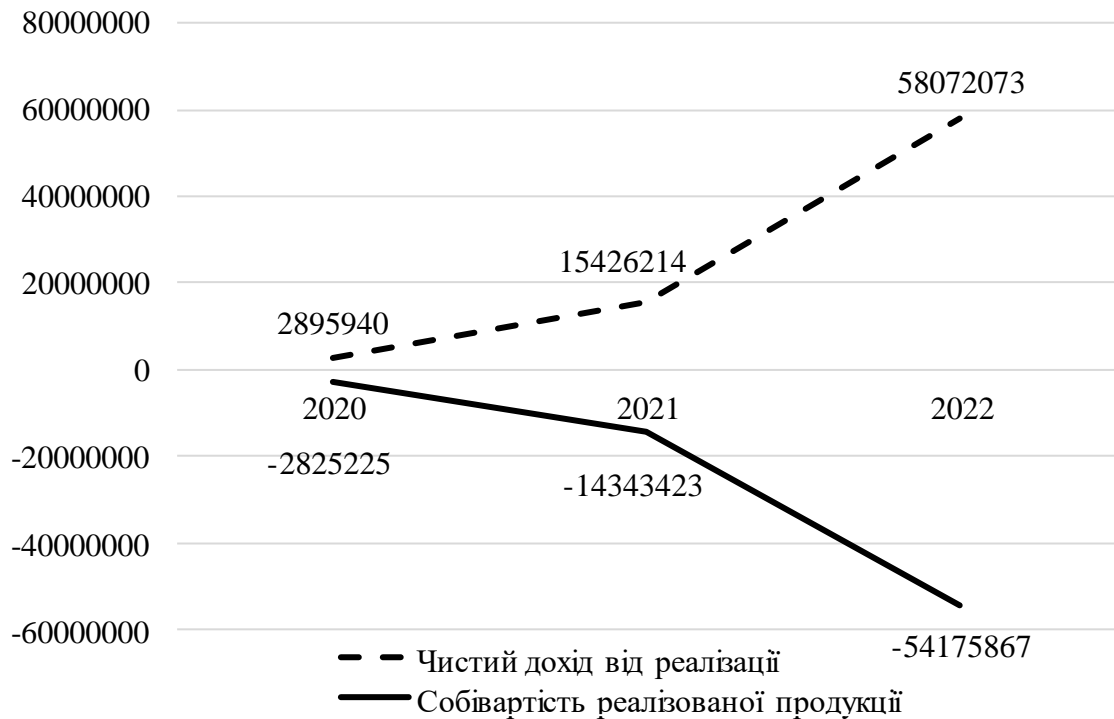
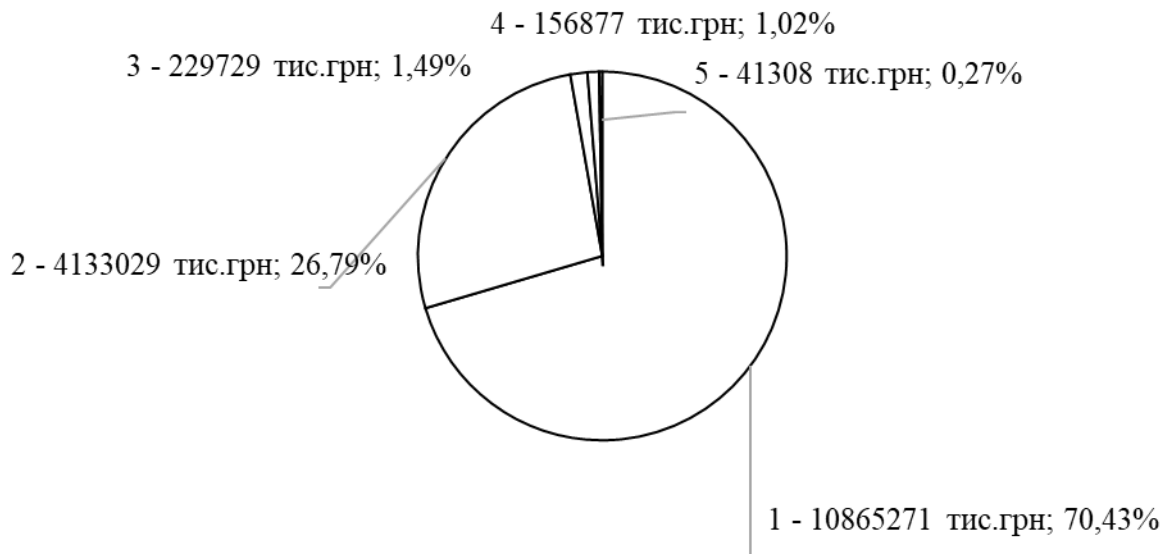

Рисунок 3.4 - Динаміка чистого доходу від реалізації та собівартості ТОВ ГК «Нафтогаз України» в 2020-2022 рр.

Джерело: власна розробка автора

На рис. 3.4 підтверджується вищенаведене, що собівартість та дохід від реалізації змінювались в одному темпі. Такі зміни в доходах та витратах відбулися також через відкриття власних родовищ природного газу та відповідно постачання газу власного видобутку. ТОВ ГК «Нафтогаз України» визнає виручку від реалізації в момент виконання умов договору в конкретний момент часу. Виконання договору – передача товару, коли клієнт отримує контроль над таким товаром. Істотні умови оплати по договору – з відстрочкою платежу.

На рис. 3.5 наведемо структуру чистого доходу ТОВ ГК «Нафтогаз України» за 2021 рік.

- 1 - Чистий дохід від реалізації природного газу власного виробництва
- 2 - Чистий дохід від реалізації природного газу імпортованого
- 3 - Чистий дохід від транспортування природного газу
- 4 - Чистий дохід від реалізації електроенергії
- 5 - Чистий дохід від реалізації товарів, робіт, послуг

Рисунок 3.5 - Структура доходів від реалізації ТОВ ГК «Нафтогаз України» за 2021 рік

Джерело: складено на осові джерел [54,55]

На рис. 3.5 видно, що найбільшу частку чистого доходу від реалізації, а саме 70,43% в 2021 році, займає чистий дохід від реалізації природного газу власного виробництва. На другому за величиною доходу місці знаходиться чистий дохід від реалізації природного газу імпортованого. Найменшим за часткою, а саме 0,27% в структурі є чистий дохід від реалізації товарів, робіт, послуг.

В табл. 3.12 розглянемо структуру витрат ТОВ ГК «Нафтогаз України» в 2020 - 2022 рр. за елементами операційних витрат.

Таблиця 3.12 - Структуру витрат ТОВ ГК «Нафтогаз України» за елементами операційних витрат

Вид витрат	2020 рік		2021 рік		2022 рік		Абсолютне відхилення, тис.грн	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	2021/2020	2022/2021
Матеріальні витрати	2826063	93,32	14045711	72,70	53399802	65,96	-20,62	-6,74
Витрати на оплату праці	50137	1,66	86212	0,45	108154	0,13	-1,21	-0,32
Відшкодування на соціальні заходи	10049	0,33	16686	0,09	22433	0,03	-0,24	-0,06
Амортизація	3473	0,12	11779	0,06	5465	0,01	-0,06	-0,05
Інші операційні витрати	138491	4,57	5157354	26,70	27419607	33,87	22,13	7,17
Разом	3028213	100	19317742	100	80955461	100	0	0

Джерело: сформовано автором на основі додатків Б, Г, Е

Відповідно доданих в табл. 3.12 найменшу частку витрат займають відшкодування на соціальні заходи, а найбільша частка у матеріальних витрат, що підтверджує, що діяльність ТОВ ГК «Нафтогаз України» є матеріаломісткою.

Витрати на оплату праці за досліджений період збільшувались, що пов'язано з підвищенням мінімальної заробітної плати.

Інші операційні витрати єдина складова витрат, яка в структурі операційних витрат збільшувала свою частку. Загалом їх величина зростала тільки за рахунок збільшення відрахувань до резерву сумнівних боргів.

3.2 Оцінка рентабельності та ефективності діяльності підприємства

Ліквідність характеризує здатність підприємства швидко перетворити активи на гроші. Оцінюючи ліквідність підприємства, аналізують достатність поточних (оборотних) активів для погашення поточних зобов'язань - короткострокової кредиторської заборгованості.

Таблиця 3.13 – Основні показники ліквідності ТОВ ГК «Нафтогаз України»

№	Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Зміна	
					2021/ 2020	2022/ 2021
1	Коефіцієнт поточної ліквідності (КПЛ)	1,01	0,62	0,44	-0,39	-0,18
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності (КШЛ)	1,00	0,59	0,43	-0,41	-0,16
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал)	0,15	0,11	0,02	-0,04	-0,09
4	Власні оборотні кошти (ВОК)	12441	-3429560	-26861679	-3442001	-23432119
5	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами (Квок)	0,01	-0,60	-1,27	-0,61	-0,67
6	Коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат власними оборотними коштами (Кзвок)	1,83	-11,37	-87,43	-13,2	-76,06
7	Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів (Кманвок)	16,65	-0,29	-0,03	-16,94	0,26
8	Коефіцієнт покриття запасів (Кпокр.зап)	194,14	17,76	62,48	-176,38	44,72

Джерело: власна розробка автора

Проаналізувавши в табл. 3.13 ліквідність, можна побачити, що всі показники мають тенденцію до зменшення.

У коефіцієнта поточної ліквідності нормативне значення 1-3. ТОВ ГК «Нафтогаз України» має значення показника нижче нормативного. Це означає, що у підприємства проблемний стан платоспроможності, тобто недостатньо оборотних активів для забезпечення поточних зобов'язань.

У коефіцієнту швидкої ліквідності нормативне значення 0,5-1 і вище. В 2020-2021 рр. значення коефіцієнту було в межах норми, тобто підприємство мало достатньо ліквідних оборотних активів для своєчасних розрахунків по зобов'язанням. В 2022 році значення стало 0,43, тобто менше норми, отже підприємство стало менш платоспроможним.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності має нормативне значення від 0,1 до 0,2. Зменшення показника означає неспроможність ТОВ ГК «Нафтогаз України» до вчасного погашення власних боргів, при швидкому настанні терміну платежу.

Власні оборотні кошти - показник фінансової стійкості та ліквідності компанії, який являє собою суму грошових коштів, що залишилася після виключення зобов'язань фірми зі своїх оборотних активів. Тобто, це сума власних оборотних активів, яка доступна для щоденної операційної діяльності компанії [56]. Так як ТОВ ГК «Нафтогаз України» має від'ємне значення показника, то в підприємства немає достатньої кількості коштів, щоб проводити безперебійну діяльність за рахунок постійних фінансових ресурсів.

ТОВ ГК «Нафтогаз України» має значення коефіцієнту забезпеченості власними оборотними коштами менше нормативного, тобто менше 0,1. Це означає, що підприємство залежить від зовнішніх кредиторів. А негативне значення показника в 2021 та 2022 рр. означає, що весь власний капітал і довгострокові джерела спрямовані на фінансування необоротних активів і в компанії немає довгострокових коштів для формування власного оборотного капіталу.

Коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат власними оборотними коштами впливає з попередніх коефіцієнтів і є одним з основних показників фінансової стійкості. Щоб підприємство вважалось абсолютно стійким значення коефіцієнта має бути більше 1. ТОВ ГК «Нафтогаз України» має значення коефіцієнта маневреності ВОК нижчим нуля, що означає порушену стійкість підприємства та значну залежність підприємства від позикових оборотних коштів.

Коефіцієнт покриття запасів єдиний показник підприємства, який має нормативне значення вище 1. Проте зменшення показника свідчить про зменшення фінансової стійкості.

Далі розрахуємо показники оборотності активів на основі даних представлених в табл. 3.14.

Таблиця 3.14 - Розрахунок показників оборотності активів

№	Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Зміна	
					2021/2020	2022/2021
1	Оборотність активів	2,83	4,34	4,34	1,51	0
2	Оборотність необоротних активів	124,32	594,02	1699,53	469,7	1105,51
3	Оборотність чистих активів	30,18	-9,18	-3,50	-39,36	5,68
4	Оборотність запасів	43,02	100,07	190,80	57,05	90,73
5	Оборотність дебіторської заборгованості	3,86	5,86	4,83	2	-1,03
6	Середній період погашення дебіторської заборгованості	93,26	61,43	74,53	-31,83	13,1
7	Оборотність кредиторської заборгованості	3,15	2,95	2,06	-0,2	-0,89
8	Середній період погашення кредиторської заборгованості	114,29	122,03	174,76	7,74	52,73

Джерело: власна розробка автора

Оборотність активів - показник ділової активності, який демонструє ефективність використання активів компанії. Значення показника говорить про те, скільки товарів і послуг продано за досліджуваний період на кожен гривню використаних активів [57]. Значення коефіцієнта збільшувалося протягом періоду, що є позитивним для підприємства. Якщо в 2020 році на кожен гривню залучених активів було реалізовано товарів та послуг на суму 2,83 грн., то в 2021 та 2022 рр. ці сума стала 4,34.

Оборотність необоротних активів та запасів також мають позитивну динаміку коефіцієнтів. Високі значення коефіцієнтів означають ефективне їх використання підприємством у діяльності.

Оборотність чистих активів ТОВ ГК «Нафтогаз України» має від'ємне значення. Це означає, що на кожен гривню залучених від власників коштів підприємство продає зі збитком в 2022 році в сумі 3,50 грн.

Значення коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості демонструє кількість її оборотів, тобто скільки разів дебітори погасили свої зобов'язання перед

підприємством. Найкраще значення показника було в 2021 році 5,86 обороти. Відповідно в цьому ж році був найнижчий середній період погашення дебіторської заборгованості 61,43 дні. На виробничих підприємствах оптимальним вважається до 45 днів оборотність дебіторської заборгованості.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості - показник, який вказує на кількість оборотів, які здійснила кредиторська заборгованість протягом року [58]. Даний показник є нижчим за оборотність дебіторської заборгованості, що є позитивним для підприємства, адже означає, що воно використовує кошти постачальників для фінансування своїх операцій. ТОВ ГК «Нафтогаз України» має низьке значення даного показника, що є хорошим явищем, проте занадто низьке значення показника може означати також, що затримки в оплатах є сумнівними для постачальників, і даний ризик вони будуть вкладати в ціну.

Рентабельність – це відносний показник ефективності діяльності суб'єктів господарювання, який відображає відношення отриманого ефекту (прибутку) з наявними або використаними ресурсами [59]. Показники рентабельності характеризують здатність понесених витрат (використаних ресурсів) окупитися, що є основою подальшої діяльності підприємства.

Таблиця 3.15 – Рентабельність діяльності ТОВ ГК «Нафтогаз України»

Показник	Порядок розрахунку	2020, %	2021, %	2022, %	Зміна	
					2021/ 2020	2022/ 2021
1. Показники рентабельності по відношенню до реалізації						
Рентабельність за валовим прибутком	Валовий прибуток / Чистий дохід	2	7	7	5	0,00
Рентабельність за операційним прибутком	Прибуток від операційної діяльності / Чистий дохід	-4	-30	-39	-26	-9
Рентабельність за чистим прибутком	Чистий прибуток / Чистий дохід	-4	-31	-40	-27	-9
2. Рентабельність по відношенню до активів						
Рентабельність активів	Чистий прибуток / Активи	-11	-134	-174	-123	-40
Рентабельність необоротних активів	Чистий прибуток / Необоротні активи	-494	-18383	-68548	-17889	-50165

Продовження таблиці 3.15

Рентабельність оборотних активів	Чистий прибуток / Оборотні активи	-12	-135	-175	-123	-40
3. Рентабельність по відношенню до власного капіталу та зобов'язань						
Рентабельність власного капіталу	Чистий прибуток / Власний капітал	-120	284	155	404	-129
Рентабельність позикового капіталу	Чистий прибуток / Позиковий капітал	-12	-91	-82	-79	9
4. Витратні показники рентабельності						
Рентабельність операційних витрат	Прибуток від операційної діяльності / Операційні витрати	64	81	85	17	4
Рентабельність продукції за валовим прибутком	Валовий прибуток / Собівартість реалізованої продукції	3	8	7	5	-1
Коефіцієнт адміністративних витрат	Адміністративні витрати / Собівартість реалізованої продукції	48	0,00	0,00	-48	0,00
Коефіцієнт витрат на збут	Витрати на збут / Собівартість реалізованої продукції	108	2	1	-106	-1

Джерело: розраховано автором на основі форм річної фінансової звітності

Аналіз результатів розрахунків в табл. 3.15 підтверджує результати попередніх аналізів, а саме рентабельність діяльності кожен рік знижується.

Частка валового прибутку один з кількох показників, який зріс, в 2020 році частка складала 2%, а в 2021 та 2022 рр – 7% в обсязі продажів ТОВ ГК «Нафтогаз України».

Рентабельність за операційним та чистим прибутком у підприємства майже ідентичні, вони показують, що в 2020 році 4 грн операційного та чистого в даному випадку збитку припадає на 1 грн чистого доходу, а в 2022 році ця цифра зросла до 40 грн збитку, тобто в 10 разів.

Рентабельність по відношенню до активів є відношенням прибутків до активів, що його формують. ТОВ ГК «Нафтогаз України» за досліджений період мало збитки, то всі показники є від'ємними. Найбільш показовим є рентабельність необоротних активів. В даному показнику в 2022 році є збиток 68548 грн на кожен гривню необоротних активів.

Так як у підприємства чисті збитки, то підприємство неефективно використовує власний капітал.

Рентабельність позикового капіталу показує, що підприємство в 2020 році отримувало 12 грн чистого збитку на 1 грн позикового капіталу, а в 2022 році даний показник становив 82 грн.

Рентабельність операційних витрат показує, що в 2021 році 81 грн збитку від операційної діяльності припадає на 1 грн операційних витрат.

Рентабельність продукції за валовим прибутком, коефіцієнт адміністративних витрат та коефіцієнт витрат на збут показують скільки гривень, в даному випадку, валового збитку, адміністративних витрат та витрат на збут припадає на 1 грн собівартості реалізації. Коефіцієнт адміністративних витрат з 2021 р. став дорівнювати нулю, так як підприємство перестало визнавати даний вид витрат. У коефіцієнта витрат на збут різко зменшилося значення, так як витрати зростали з меншим темпом, ніж собівартість реалізованих товарів, послуг.

3.3 Синтетичний та аналітичний облік фінансових результатів

ТОВ ГК «Нафтогаз України» веде бухгалтерський облік фінансових результатів відповідно до діючого Плану рахунків бухгалтерського обліку (далі – План рахунків), на рахунку 79 «Фінансові результати».

За кредитом цього рахунку відображаються суми, що належать до закриття рахунків доходів, за дебетом – суми, що належать до закриття рахунків обліку витрат, а також сума нарахованого прибутку.

Сальдо при закритті цього рахунку списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)». Дана заключна операція на практиці виконується бухгалтерами щорічно, щоквартально або щомісяця.

Субрахунки до рахунка 79 «Фінансові результати» наведено в табл. 3.16.

Таблиця 3.16 – Субрахунки до рахунка 79 «Фінансові результати»

Субрахунок	Значення
791 «Результат операційної діяльності»	Визначається прибуток (збиток) від операційної діяльності підприємства. За кредитом субрахунку відображається у порядку закриття рахунків сума доходів від реалізації готової продукції, товарів, робіт, послуг та іншої операційної діяльності, за дебетом - сума у порядку закриття рахунків обліку собівартості реалізованої готової продукції, товарів, робіт і послуг, адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат.
792 «Результат фінансових операцій»	Визначається прибуток (збиток) від фінансових операцій підприємства. За кредитом субрахунку відображається списання суми у порядку закриття рахунків обліку доходів від участі у капіталі та інших фінансових доходів, за дебетом - списання фінансових витрат з рахунків 95 «Фінансові витрати» та 96 «Втрати від участі у капіталі».
793 «Результат від іншої звичайної діяльності»	Визначається прибуток (збиток) від іншої нормальної діяльності підприємства. За кредитом рахунки відображається списання суми у порядку закриття рахунків обліку доходів від інвестиційної та іншої звичайної діяльності підприємства, за дебетом - списання витрат за рахунком 97 «Інші витрати».
794 «Результат надзвичайних подій»	Визначається прибуток (збиток) від надзвичайних подій. За кредитом субрахунку відображається списання доходів, отриманих від надзвичайних подій, по дебету - списання витрат, що виникли внаслідок настання надзвичайних подій, що враховуються на рахунку 99 «Надзвичайні витрати».

Джерело: сформовано на основі джерела [39]

Фінансові результати визначаються за кожним видом діяльності після закінчення звітного періоду (місяця, кварталу або календарного року). При визначенні кінцевого фінансового результату закривають рахунок 98 «Податок на прибуток». Оскільки податок на прибуток визначається загальною сумою і не ділиться за видами діяльності, то витрати з податку на прибуток списуються на окремий субрахунок рахунку 79 «Фінансові результати» на вибір підприємства.

Основні проведення з обліку фінансових результатів наведені в табл. 3.17.

Таблиця 3.17 - Кореспонденція рахунків з обліку фінансових результатів

Господарські операції	Дебет	Кредит
Закриття субрахунка «Дохід від реалізації готової продукції»	701 «Дохід від реалізації готової продукції»	791 «Результат операційної діяльності»
Закриття субрахунка «Дохід від реалізації товарів»	702 «Дохід від реалізації товарів»	791 «Результат операційної діяльності»
Закриття субрахунка «Дохід від реалізації робіт і послуг»	703 «Дохід від реалізації робіт, послуг»	791 «Результат операційної діяльності»

Продовження таблиці 3.17

Закриття субрахунків рахунка 71 «Інший операційний дохід»	711- 719	791 «Результат операційної діяльності»
Закриття субрахунків рахунка 72 «Дохід від участі в капіталі»	721- 723	793 «Результат іншої звичайної діяльності»
Закриття субрахунків рахунка 73 «Інші фінансові доходи»	731-733	792 «Результат фінансових операцій»
Закриття рахунка 74 «Інші доходи»	741-746	793 «Результат іншої звичайної діяльності»
Закриття субрахунків рахунка 75 «Надзвичайні доходи»	751-752	794 «Результат надзвичайних подій»
Списано собівартість готової продукції	791 «Результат операційної діяльності»	901 «Собівартість реалізованої готової продукції»
Списано собівартість товарів	791 «Результат операційної діяльності»	902 «Собівартість реалізованих товарів»
Списано собівартість робіт і послуг	791 «Результат операційної діяльності»	903 «Собівартість реалізованих робіт, послуг»
Закриття субрахунків рахунка 73 «Інші фінансові доходи»	731-733	792 «Результат фінансових операцій»
Закриття субрахунків рахунка 72 «Дохід від участі в капіталі»	721-723	793 «Результат іншої звичайної діяльності»
Закриття субрахунків рахунка 75 «Надзвичайні доходи»	751-752	794 «Результат надзвичайних подій»
Закриття рахунка 74 «Інші доходи»	741-746	793 «Результат іншої звичайної діяльності»
Списано адміністративні витрати	791 «Результат операційної діяльності»	92 «Адміністративні витрати»
Списано витрати на збут	791 «Результат операційної діяльності»	93 «Витрати на збут»
Списані на фінансовий результат інші операційні витрати	791 «Результат операційної діяльності»	94 «Інші витрати операційної діяльності»
Списано фінансові витрати на фінансові результати	792 «Результат фінансових операцій»	962 «Втрати від спільної діяльності»
Списано надзвичайні витрати на фінансовий результат	794 «Результат надзвичайних подій»	991
Списано надзвичайні доходи на фінансовий результат	751	794 «Результат надзвичайних подій»
Списаний за даними бухгалтерського обліку податок на прибуток на фінансові результати	79 «Фінансові результати»	98 «Податок на прибуток»
Списано нерозподілений прибуток	79 «Фінансові результати»	44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»

Джерело: сформовано на основі джерела [39]

Облік нерозподіленого прибутку або непокритих збитків підприємством ведеться на рахунку 44 «Нерозподілений прибуток (непокриті збитки)», а також на даному рахунку відображається сума використаного в поточному році прибутку.

По кредиту рахунка відображається збільшення прибутку від усіх видів діяльності, а по дебету - збитки і використання прибутку.

Субрахунки до рахунку 44 наведено на рис.3.6.

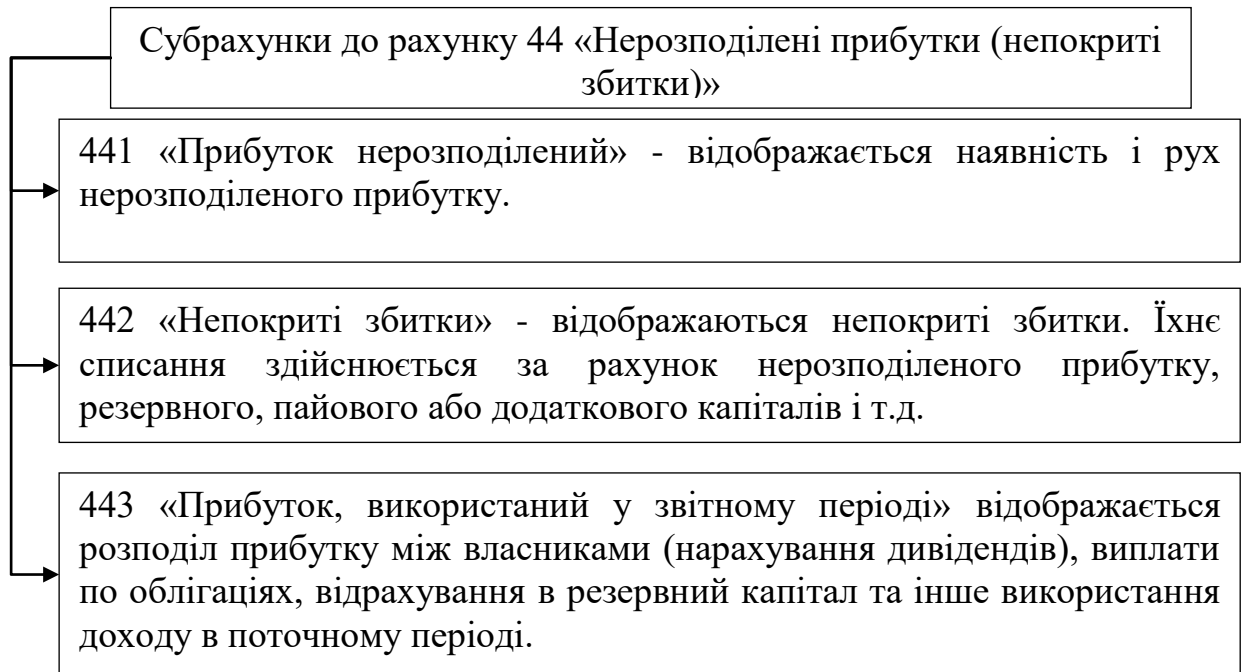

Рисунок 3.6 - Субрахунки до рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»

Джерело: сформовано на основі [39]

Нерозподілений прибуток списується на кредит рахунка 441 по рахунку 79. Отримані збитки в свою чергу списуються а дебет рахунка 442.

Якщо підприємство використовувало прибуток, то його списують з дебету рахунка 441 у кредит рахунка 443.

Основні проведення з обліку нерозподіленого прибутку (непокритих збитків) наведені в табл. 3.18.

Таблиця 3.18 - Кореспонденція рахунків з обліку нерозподіленого прибутку (непокритих збитків)

Господарські операції	Дебет	Кредит
Списано нерозподілений прибуток	79 «Фінансові результати»	44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»
Збільшено статутний капітал за рахунок, збільшення номінальної вартості акцій	443 «Прибуток, використаний у звітному періоді»	40 «Зареєстрований (пайовий) капітал»
Збільшено пайовий капітал за рахунок частини прибутку пайовика	443 «Прибуток, використаний у звітному періоді»	41 «Капітал у дооцінках»
Нараховано дивіденди за акціями	443 «Прибуток, використаний у звітному періоді»	671 «Розрахунки за нарахованими дивідендами»
Відрахування в резервний капітал	443 «Прибуток, використаний у звітному періоді»	43 «Резервний капітал»
Списання прибутку, використаного в звітному періоді	441 «Прибуток нерозподілений»	443 «Прибуток, використаний у звітному періоді»

Джерело: сформовано на основі [60]

Отже, підприємство використовує всі рахунки згідно Плану рахунків, та не виокремлює додатково аналітичні рахунки відповідно до особливостей своєї діяльності.

РОЗДІЛ 4

ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ З ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

4.1 Напрями підвищення ефективності системи оцінки фінансових результатів підприємства

Підтримка міцного фінансового стану бізнесу є результатом надійних операційних моделей, ретельного аналізу даних, аналізу ринку в реальному часі та ретельного планування. Для прийняття виважених рішень та розроблення сценаріїв подальшого розвитку підприємства необхідним є прогнозування ключових показників роботи підприємства. Підприємству необхідно використовувати фінансове прогнозування як стратегічний інструмент для проактивного прогнозування очікуваних фінансових результатів і здійснення фінансового планування та зменшення ризиків, якщо це необхідно.

Фінансове прогнозування – це оцінка майбутнього фінансового стану компанії після вивчення її історичних показників і оцінки потенційного впливу поточних і змінних макроекономічних тенденцій на діяльність компанії [62].

Він передбачає аналіз минулих показників компанії, таких як продажі, витрати, грошові потоки тощо, щоб визначити будь-які можливі тенденції та закономірності. Фінансове прогнозування також передбачає врахування будь-яких умовних подій, які можуть мати значний вплив на фінанси компанії.

Хоча компаніям неможливо передбачити майбутнє, фінансове прогнозування в управлінні фінансами допомагає їм захиститися від найгірших сценаріїв, надаючи прогнози для таких невизначених подій.

У той час як бізнес може здійснювати кілька типів прогнозування, включаючи продажі, доходи та грошові потоки, які є основними типами прогнозування.

Продажі є ключем до майбутнього бізнесу та формують основу для внутрішнього планування, зокрема управління витратами, виробничими циклами та планами капітальних витрат. Саме очікуваний дохід від продажів потребує максимізації, що робить прогнозування продажів надзвичайно важливою справою.

Під час прогнозування продажів компанії передбачають кількість продуктів або послуг і цінові точки, які вони очікують продати протягом визначеного періоду. Підприємства покладаються на аналіз часових рядів для прогнозування продажів існуючого продукту, але можуть вибрати якісні методи при оцінці доходів від запуску нового продукту.

Прогнозування грошових потоків передбачає оцінку надходжень і відтоків грошових коштів компанії та її чистого балансу протягом прогнозованого періоду на щотижневій, місячній або річній основі. Це враховує дохід від продажів і основні витрати.

Це допомагає в перспективі планувати ліквідність компанії та керувати оборотним капіталом, визначаючи будь-які негайні потреби у фінансуванні. Це також вказує на будь-які проблеми з грошовим потоком, що виникають, і потребу у фінансуванні в найближчому майбутньому. Проте прогноз грошових потоків більш точний у короткостроковій перспективі.

Загальний бюджет надає загальне уявлення про динаміку та фінансові показники бізнесу. Він не стосується специфіки бізнесу, а натомість є загальною оцінкою певних критичних фінансових показників.

Бюджетне прогнозування допомагає компаніям формулювати свої бізнес-стратегії. Зазвичай він ґрунтується на тенденціях історичних даних, але технологічні досягнення, такі як великі дані та машинне навчання, змінили спосіб прогнозування.

Фінансове прогнозування – це повторюваний процес, який потребує регулярної оцінки та коригування, що допомагає підприємствам здійснювати ефективне фінансове планування.

Першим кроком є збір і аналіз історичних фінансових даних, ринкових тенденцій та іншої інформації, що стосується ваших прогнозних потреб, щоб справді зрозуміти ключові рушійні сили вашого бізнесу.

Далі збираються дані, формулюючи припущення протягом певного періоду часу та вибираючи модель прогнозування, яка найбільше відповідає вашим прогнозним цілям.

Введення припущень, зроблених у вибраній фінансовій моделі, щоб відобразити основні зв'язки між критично важливими фінансовими змінними, включаючи зростання продажів, витрати та грошові потоки. На цьому етапі ви також можете провести аналіз сценарію.

Необхідно постійно порівнювати фінансовий прогноз із фактичною фінансовою діяльністю, щоб визначити відхилення та причини цих відмінностей, а також використовувати цю інформацію для підвищення точності майбутнього прогнозування [64].

Аналіз трендів визначається як статистичний і аналітичний метод, який використовується для оцінки та виявлення закономірностей, тенденцій або змін у даних з часом. Він передбачає вивчення історичних даних, щоб виявити розуміння напрямку або тенденцій певного явища. Аналіз тенденцій застосовується в різних сферах, зокрема у фінансах, економіці, маркетингу та науці, щоб приймати обґрунтовані рішення та прогнозувати на основі минулої ефективності чи поведінки.

Ключові компоненти аналізу трендів включають:

Дані часових рядів: Аналіз тенденцій спирається на дані часових рядів, які є послідовністю спостережень або вимірювань, зібраних і записаних протягом послідовних інтервалів часу. Це може бути щодня, щомісяця, щороку тощо [65].

Візуалізація даних: Візуальне представлення даних, як-от лінійні діаграми або графіки, часто використовується в аналізі тенденцій, щоб проілюструвати моделі та тенденції з часом.

Ідентифікація закономірностей: Аналітики вивчають дані, щоб виявити повторювані закономірності, тенденції або цикли. Ці моделі можуть бути висхідними (вказують на зростання), низхідними (вказують на спад) або циклічними.

Статистичні методи: Для кількісного визначення та аналізу тенденцій можна використовувати різні статистичні методи. Це може включати ковзні середні, регресійний аналіз або інші методи аналізу часових рядів [66].

Екстраполяція та передбачення: ґрунтуючись на визначених тенденціях, аналітики можуть екстраполювати в майбутнє, щоб зробити прогнози щодо потенційних майбутніх значень або результатів.

Аналіз трендів пропонує ряд переваг у різних галузях і секторах. Ось кілька ключових переваг:

1. Обґрунтоване прийняття рішень. Аналіз тенденцій забезпечує історичний контекст, що дозволяє організаціям приймати обґрунтовані рішення на основі минулих моделей і поведінки. Це особливо важливо для стратегічного планування та розподілу ресурсів.

2. Передбачення майбутніх тенденцій. Виявляючи та розуміючи історичні тенденції, організації можуть передбачати майбутні події та готуватися до потенційних змін на ринку, технології чи поведінці споживачів.

3. Управління ризиками. Аналіз тенденцій допомагає визначати та зменшувати ризики, виявляючи закономірності, які можуть вказувати на потенційні проблеми чи загрози. Це дозволяє організаціям завчасно вирішувати проблеми до їх ескалації.

4. Оптимізація ресурсів. Розуміння тенденцій у використанні ресурсів, попиту чи продуктивності дозволяє організаціям ефективніше оптимізувати свої ресурси. Це включає ефективне управління запасами, робочою силою та операційними процесами.

5. Стратегічне планування. Організації можуть використовувати аналіз тенденцій для розробки та коригування довгострокових стратегій. Це включає в себе стратегії виходу на ринок, плани розвитку продукту та інші ініціативи, узгоджені з виявленими тенденціями.

6. Оцінка продуктивності. Аналіз тенденцій забезпечує основу для оцінки ефективності різних аспектів організації, таких як продажі, маркетингові кампанії та операційна ефективність. Це допомагає оцінити успіх минулих ініціатив.

7. Покращене прогнозування. Аналіз тенденцій підвищує точність прогнозування, надаючи історичну перспективу щодо змінних, які впливають на прогнози. Це має вирішальне значення для фінансового планування, прогнозування попиту та інших видів діяльності з прогнозного моделювання [67].

8. Розвідка ринку. Аналізуючи тенденції ринку, організації отримують цінну інформацію про вподобання споживачів, конкурентний ландшафт і нові можливості. Цей інтелект необхідний для того, щоб залишатися конкурентоспроможними та інноваційними [68].

9. Раннє виявлення проблем. Тенденції можуть виявити ранні ознаки потенційних проблем або можливостей. Раннє виявлення дозволяє організаціям завчасно вирішувати проблеми та використовувати нові можливості перед конкурентами.

10. Підвищення рівня задоволеності клієнтів. Розуміння тенденцій у поведінці та вподобаннях клієнтів допомагає адаптувати продукти, послуги та взаємодію з клієнтами. Це сприяє підвищенню рівня задоволеності та лояльності клієнтів.

11. Оптимізовані маркетингові стратегії. Маркетологи можуть використовувати аналіз тенденцій, щоб оцінити ефективність минулих маркетингових кампаній і визначити ефективні стратегії. Ця інформація керує розробкою майбутніх кампаній і повідомлень.

12. Операційна ефективність. Аналіз тенденцій операцій допомагає організаціям оптимізувати процеси, зменшити неефективність і підвищити загальну ефективність роботи. Це може призвести до економії коштів і підвищення продуктивності [69].

13. Відповідність нормативним вимогам. Організації можуть використовувати аналіз тенденцій, щоб відстежувати зміни нормативних вимог з часом. Це забезпечує постійну відповідність і допомагає передбачити майбутні регуляторні тенденції.

14. Постійне вдосконалення. Визначаючи області для вдосконалення за допомогою аналізу тенденцій, організації можуть впроваджувати ініціативи з постійного вдосконалення. Це сприяє розвитку культури інновацій та адаптації.

15. Інвестиційні рішення. Інвестори та фінансові аналітики використовують аналіз трендів для оцінки історичних показників акцій, облігацій та інших інвестиційних інструментів. Це інформує про інвестиційні рішення та оцінку ризиків.

Аналіз тенденцій є цінним інструментом для організацій, які прагнуть адаптуватися до мінливого середовища, використовувати можливості та зменшувати ризики. Це покращує процес прийняття стратегічних рішень і сприяє загальній ефективності організації [70].

На сьогодні складний апарат математичних розрахунків і перетворень значно спростило застосування програмного пакета Microsoft Excel. Крім того, використання даного пакету дозволяє візуалізувати визначені тренди, спрогнозувати зміни показників на необхідну кількість майбутніх періодів, а також в залежності від умов та потреб ускладнити рівняння та будувати його не лише на основі лінійної функції, а й більш складних.

На практиці прогнозування не використовує окремі методи, зазвичай їх комбінують із різних, наприклад, результати, що були отримані за допомогою методів екстраполяції, можуть слугувати базисною інформацією при використанні

експертного методу. В даній роботі спрогнозуємо зміну ключових показників роботи ТОВ ГК «Нафтогаз України» за останні роки з визначенням тренду, його візуалізацією, побудовою рівняння лінійної регресії, а в деяких випадках і більш складних функцій.

Так на рис.4.1 бачимо прогноз зміни чистого доходу від реалізації ТОВ ГК «Нафтогаз України» на наступні 2023-2024 роки.

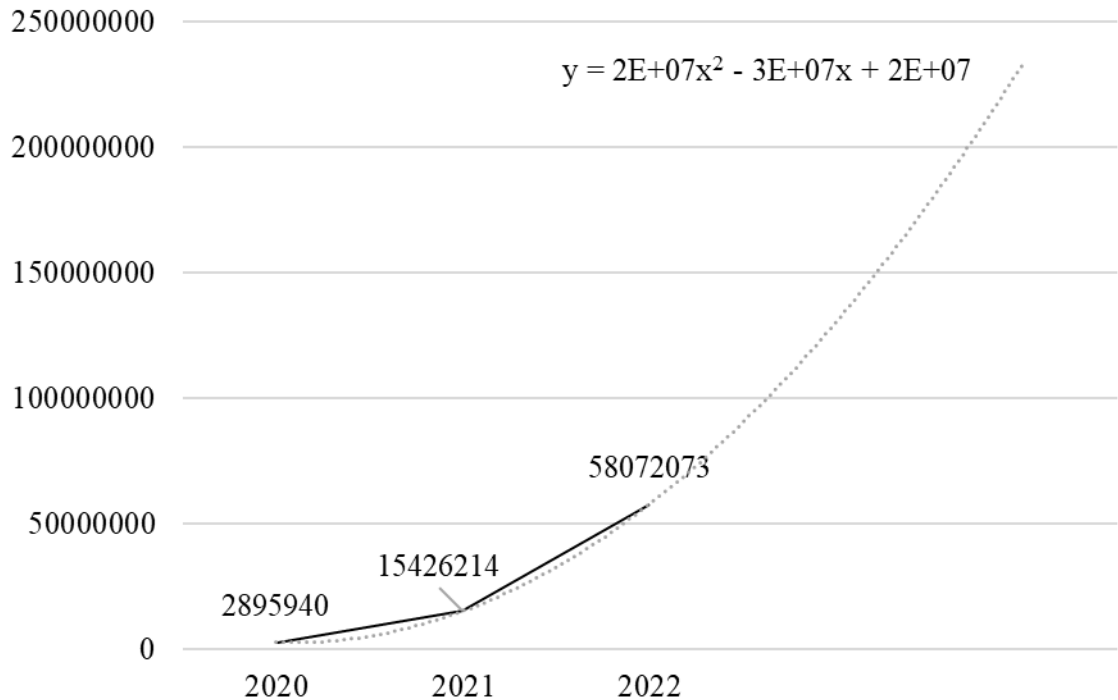

Рисунок 4.1 – Тренд і прогноз чистого доходу від реалізації ТОВ ГК «Нафтогаз України»

Джерело: власна розробка автора

З рис. 4.1 бачимо, що прогнозується подальше зростання чистого доходу від реалізації приблизно до 240 млрд грн.

На рис. 4.2 представлено прогноз на майбутні 2 періоди і функція тренду, щодо зміни собівартості товарів та послуг ТОВ ГК «Нафтогаз України».

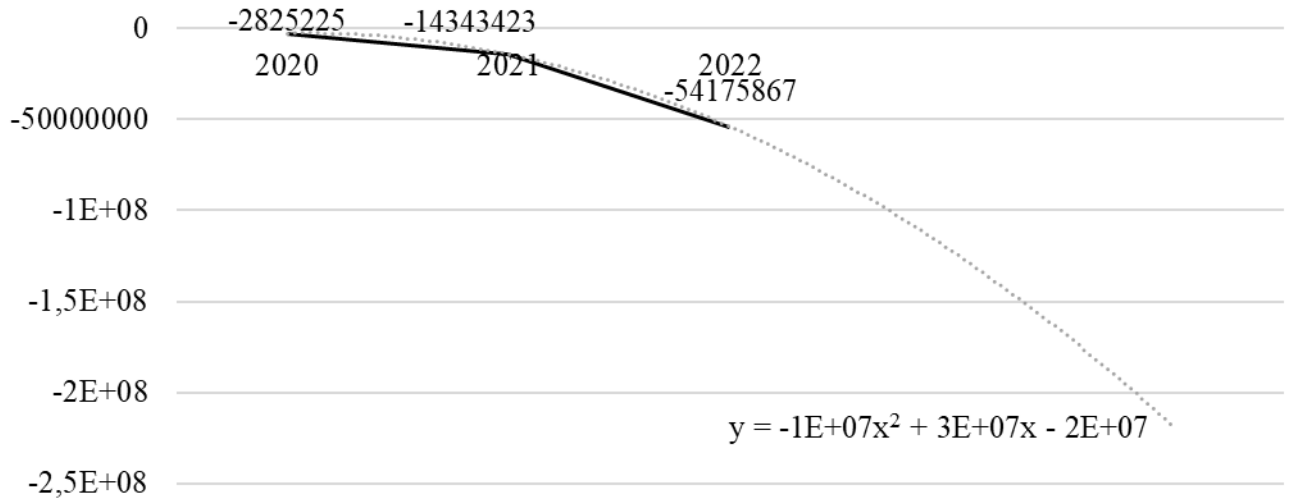

Рисунок 4.2 – Тренд і прогноз собівартості реалізації ТОВ ГК «Нафтогаз України»

Джерело: власна розробка автора

На рис. 4.3 представлено прогноз на майбутні 2 періоди і функція тренду, щодо зміни валового прибутку ТОВ ГК «Нафтогаз України».

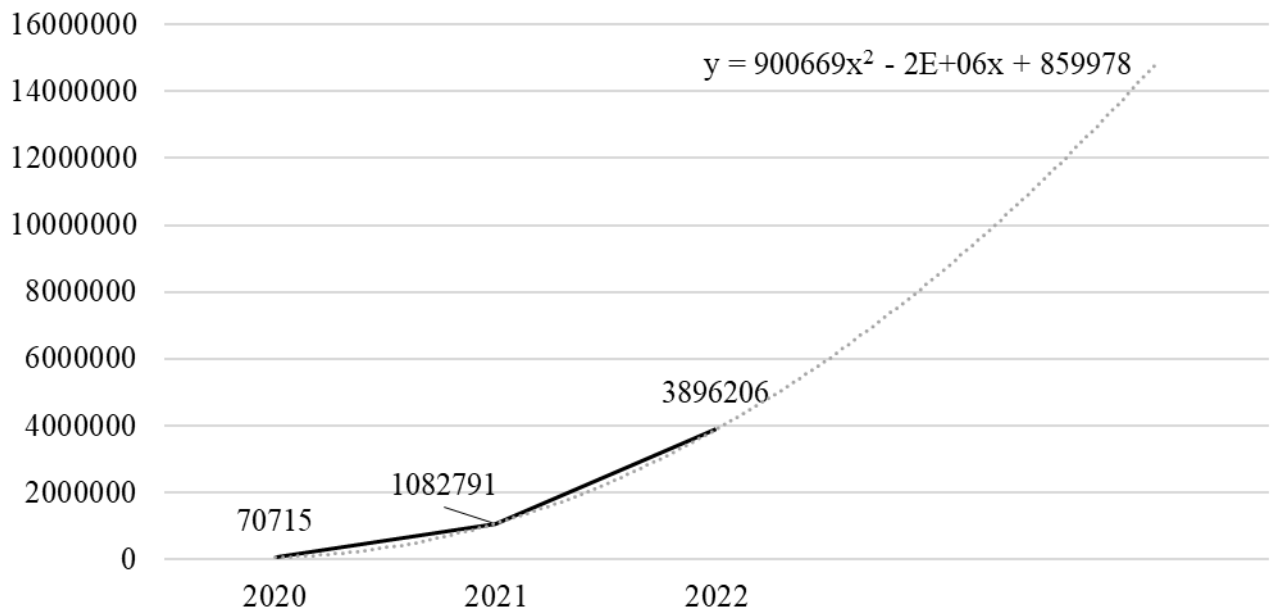

Рисунок 4.3 – Тренд і прогноз валового прибутку ТОВ ГК «Нафтогаз України»

Джерело: власна розробка автора

Наступні тренди відповідно до зміни доцільно описувати лінійною функцією, що і було зроблено для прогнозування необоротних активів, оборотних активів та нерозподіленого прибутку підприємства. На рисунках 4.4 – 4.6 по лінії тренду видно, як точно лінійна функція у цих випадках відображає тренд.

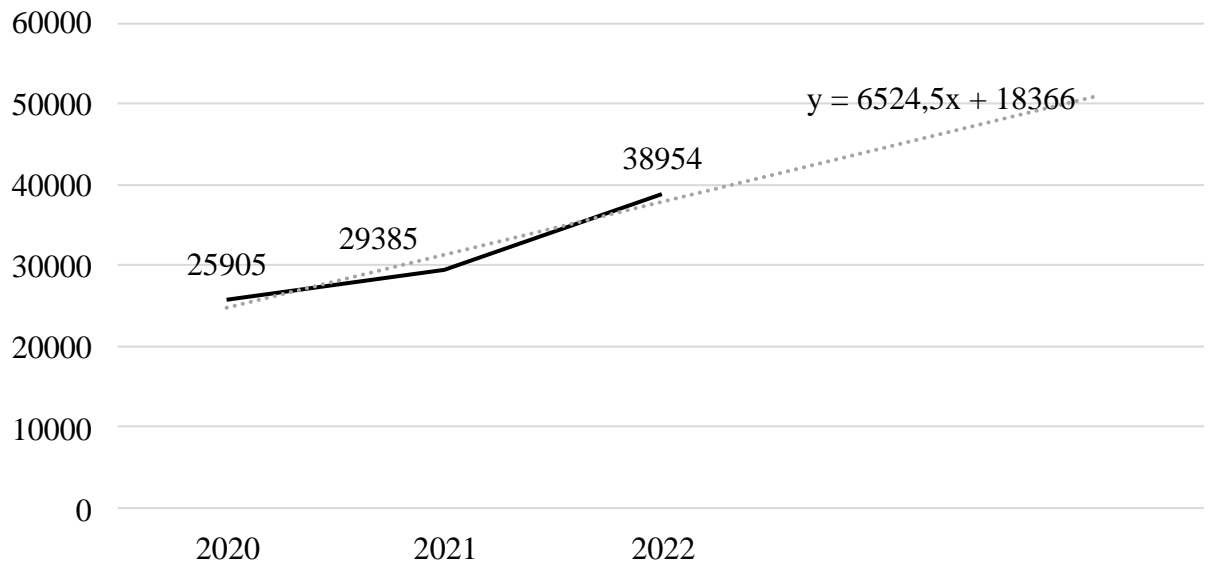

Рисунок 4.4 – Тренд і прогноз необоротних активів ТОВ ГК «Нафтогаз України»

Джерело: власна розробка автора

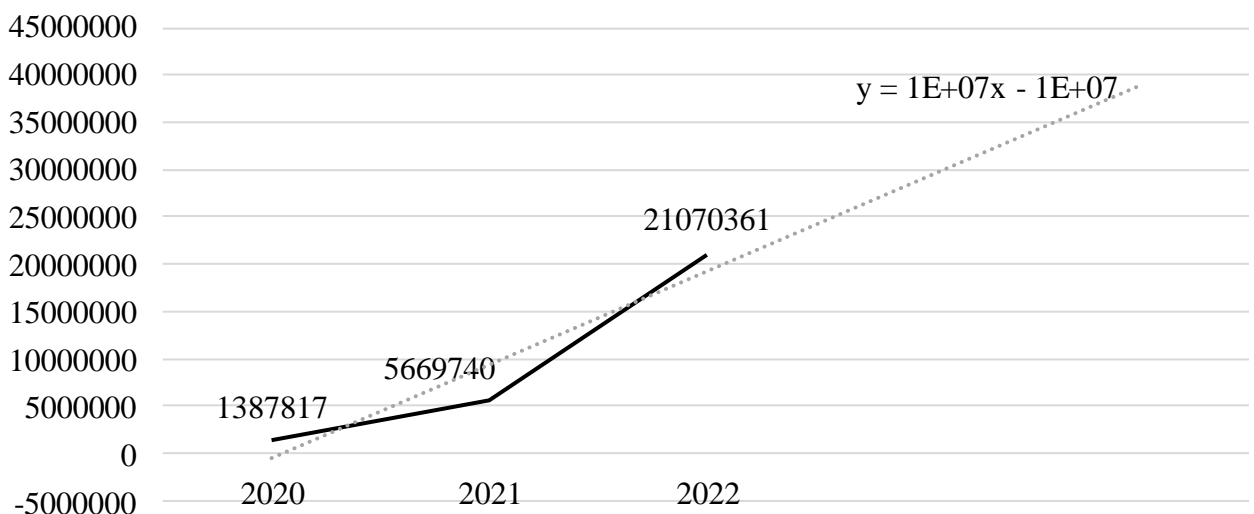

Рисунок 4.5 – Тренд і прогноз оборотних активів ТОВ ГК «Нафтогаз України»

Джерело: власна розробка автора

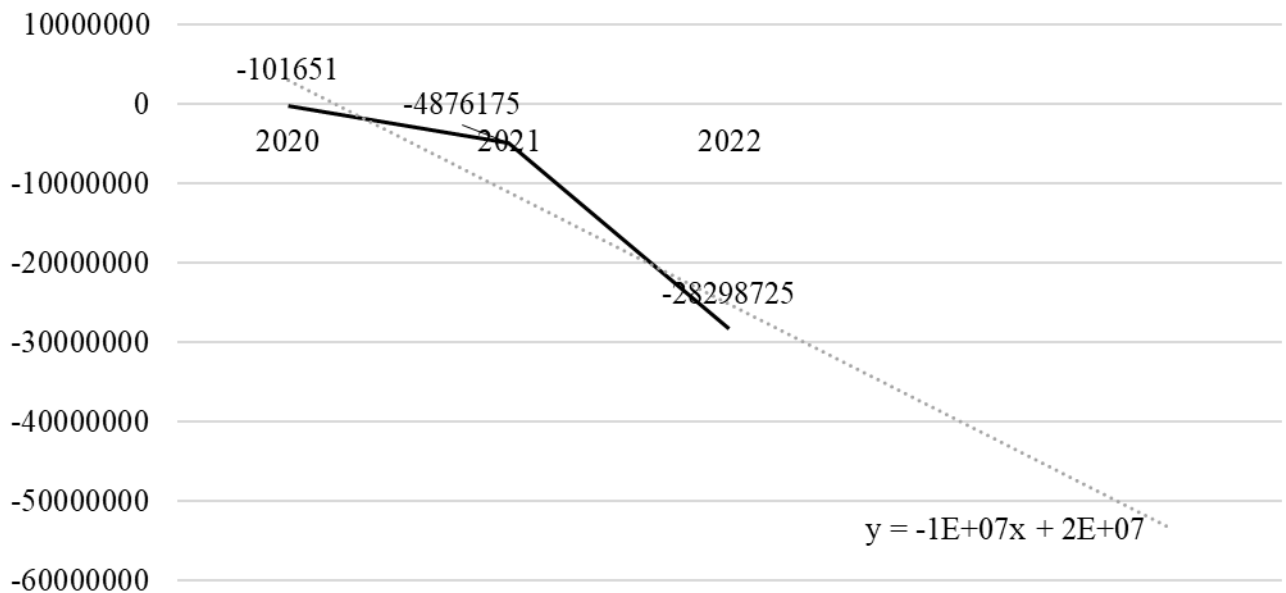

Рисунок 4.6 – Тренд і прогноз нерозподіленого прибутку ТОВ ГК «Нафтогаз України»

Джерело: власна розробка автора

Наведений прогноз показує, що більшість показників підприємства у майбутньому, при збереженні існуючих тенденцій, можуть лише погіршити фінансовий стан підприємства, але цікавою є зміна показника валового прибутку. Якщо тенденція його зміни існуюча на сьогодні збережеться, то підприємство з часом зможе покращити свій фінансовий стан.

4.2 Основні пропозиції щодо покращення управління фінансовими результатами діяльності

Зробивши аналіз діяльності ТОВ ГК «Нафтогаз України» та розглянувши облік товариства, зроблено висновок, що у нього немає в робочому плані рахунків розподілу по видам доходів та витрат від реалізації в операційній діяльності. Для того, щоб підприємству в подальшому було легше аналізувати та звітність була б нагляднішою пропонуємо ввести додаткові аналітичні рахунки доходів та витрат (табл. 4.1).

Таблиця 4.1 – Аналітичний облік рахунку 70 «Доходи від реалізації» та 90 «Собівартість реалізації»

Номер субрахунку	Назва
Доходи	
7011	Дохід від реалізації природного газу власного видобутку
7021	Дохід від реалізації природного газу імпортованого
7022	Дохід від реалізації електроенергії
7031	Дохід від транспортування природного газу
7032	Дохід від реалізації товарів, робіт, послуг
Витрати	
9011	Собівартість реалізованого природного газу власного видобутку
9021	Собівартість реалізації імпортованого природного газу
9022	Собівартість реалізації електричної енергії
9031	Собівартість послуг потужності та передачі природного газу та електричної енергії
9032	Інші витрати пов'язані з реалізацією

Джерело: власна розробка автора

Для ТОВ ГК «Нафтогаз України» імпортований газ та електроенергія є товаром, які на конкретний момент часу обліковуються на рахунку 28 «Товари», саме тому їх доходи відносяться на рахунок 702. Транспортування є послугою, тому її доходи обліковуються на рахунку 703.

Газ власного видобутку для підприємства є готовою продукцією, яка спочатку проходить через рахунок 23 «Виробництво», а потім акумулюється на рахунку 26 «Готова продукція», саме через це доходи від його реалізації відносяться на рахунок 701.

Відповідно до вищенаведеного пропонуємо вести аналітичний облік результатів операційної діяльності також в розрізі даних видів діяльності (табл. 4.2).

Таблиця 4.2 – Аналітичний облік рахунку 791 «Результат операційної діяльності»

Номер субрахунку	Назва
7911	Результат діяльності від реалізації природного газу власного видобутку
7912	Результат діяльності від реалізації природного газу імпортованого
7913	Результат діяльності від транспортування природного газу
7914	Результат діяльності від реалізації електроенергії
7915	Результат діяльності від реалізації товарів, робіт, послуг

Джерело: власна розробка автора

Відповідно до вищенаведеного в подальшому підприємство зможе більш детально аналізувати результати своєї діяльності та визначати більш перспективний вид діяльності.

Так як діяльність ТОВ ГК «Нафтогаз України» протягом дослідженого періоду була збитковою, то для покращення фінансового стану підприємства надаємо наступні пропозиції:

1. Збільшення обсягів власного видобутку газу та нафти.
2. Збільшення частки на ринку та відповідно обсягів реалізації.
3. Збільшення оборотних активів, зокрема нарощення запасів.

ТОВ ГК «Нафтогаз України» має можливості для збільшення обсягів видобутку.

Одним з напрямів для збільшення видобутку є розвиток нових родовищ. Підприємство постійно досліджує нові родовища нафти та газу, як в Україні, так і за кордоном.

Також підприємству необхідно модернізувати обладнання. Це повинно відбуватись через використання новітніх технологій для забезпечення максимальної продуктивності і мінімізації витрат.

Ще одним напрямом може бути збільшення продуктивності вже існуючих родовищ через використання нових технологій видобутку, які дозволяють отримати більше нафти та газу з існуючих свердловин.

ТОВ ГК «Нафтогаз України» необхідно розвивати альтернативні джерела енергії такі як сонячна, вітрова і гідроенергетика. Це дозволить зменшити залежність від нафти та газу та забезпечити більш стійкий розвиток енергетичного сектору в майбутньому.

Для покращення своєї діяльності підприємству також потрібно розвивати співпрацю з міжнародними партнерами. Це в свою чергу забезпечить доступ до новітніх технологій та досвіду в галузі нафтогазової промисловості.

Окрім вищенаведеного для покращення фінансових результатів та фінансового стану підприємству необхідно досягти безперебійності енергопостачання та налагоджувати взаємовигідні відносини з клієнтами, збільшуючи тим самим частку ринку.

Для зростання прибутковості підприємство може:

- збільшити обсяги продажів через диверсифікацію асортименту, залучення нових клієнтів за допомогою маркетингових програм, розвиток існуючих продуктів;

- зменшити витрати через оптимізацію виробничих процесів, підвищення ефективності управління ресурсами, зменшення зайвих витрат на адміністративну діяльність;

- вдосконалити послуги через покращення їх якості, збільшити цінність продукту в очах клієнтів;

- вдосконалити управління за допомогою нових методів управління, підвищення кваліфікації персоналу, удосконалення системи контролю та звітності.

Для збільшення суми та частки оборотних активів ТОВ ГК «Нафтогаз України» може вживати:

- підвищити ефективність управління запасами, тобто запровадити систему управління запасами, за допомогою якої будуть планувати, контролювати та оптимізувати запаси на підприємствах компанії. Це дозволить зменшити необхідні для забезпечення виробництва запаси;

- розширити асортимент продукції, що дозволить збільшити обсяги продажу та відповідно збільшити запаси на складах;
- модернізувати складську і логістичну інфраструктуру, що дозволить збільшити її потужність та зменшити транспортні витрати. Таким чином обсяги запасів, що зберігаються на складах, зростуть та зменшаться їх затрати.
- оптимізувати процеси управління, що дозволить збільшити ефективність використання оборотних активів. Наприклад підприємство може використовувати автоматизовані системи управління запасами та продажами для підвищення ефективності процесів.

Збільшення суми та частки оборотних активів, зокрема запасів, є важливим напрямком покращення фінансового стану ТОВ ГК «Нафтогаз України».

Наведемо на рис. 4.7 перелік заходів, які також допоможуть підприємству зміцнити свій фінансовий стан після отримання збитків внаслідок війни та ракетних обстрілів енергетної інфраструктури у 2022-2023 роках

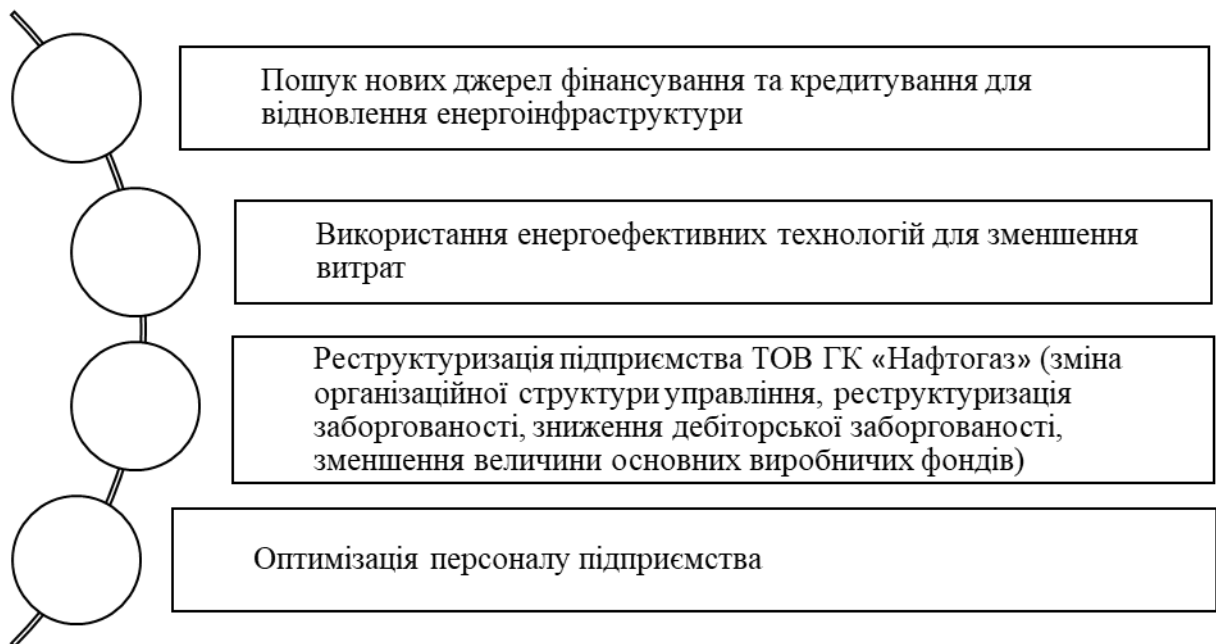

Рисунок 4.7 – Заходи для зміцнення фінансового стану ТОВ ГК «Нафтогаз України»

Джерело: власна розробка автора

Важливо зазначити, що успішне виконання вищенаведених заходів залежить від багатьох факторів, таких як відновлення матеріально-технічної бази підприємства, якість управління та працівників, ефективність використання ресурсів та інше. Тому для успішного виконання запропонованих заходів необхідно провести аналіз та оцінку ситуації на підприємстві та ринку енергетичних послуг, розробити детальний план дій, визначити необхідні інвестиції та залучити компетентних фахівців для його реалізації.

ВИСНОВКИ

Отримання прибутку та його збільшення в процесі діяльності є метою діяльності кожного підприємства. Фінансовий результат – це узагальнення результативності діяльності підприємства, що є різницею між витратами та доходами підприємства в результаті якого відображається прибуток чи збиток.

Нормативно-правове регулювання обліку фінансових результатів в Україні реалізується через органи державного регулювання на п'ятирівневій системі нормативних документів. Основними нормативними документами з обліку фінансових результатів в Україні Податковий, Цивільний та Господарський кодекси, П(С)БО, МСБО.

Дослідивши методичні підходи до проведення аналізу фінансових показників підприємства, визначено, що основними його завданнями є оцінка рівня та динаміки прибутку, оцінка використання чистого прибутку та виявлення резервів для покращення рентабельності діяльності. Аналіз може бути вертикальний, горизонтальний, факторний, порівняльний та аналіз коефіцієнтів. Основними показниками, які необхідно розглядати є показники ліквідності, оборотності активів та рентабельності.

Методика формування фінансових результатів відбувається відповідно НП(С)БО та в залежності від потреб управління. До концепцій формування фінансових результатів відносять концепцію звітного періоду, зв'язку доходів і витрат, поняття реалізації, узгодженості та суттєвості. Загальна модель формування фінансових результаті підприємства відповідно до чинних нормативних документів включає в себе такі показники як чистий дохід, валовий прибуток (збиток), прибуток від операційної (основної) діяльності, прибуток від звичайної діяльності до оподаткування, чистий прибуток (збиток).

Для аналізу фінансових результатів було обрано ТОВ ГК «Нафтогаз України» - провідну українську компанію з постачання газу та електроенергії.

Основним видом її діяльності є торгівля газом через місцеві (локальні) трубопроводи (основний). За досліджуваний період було обрано 2020-2022 рр.

Розглянувши структуру активів ТОВ ГК «Нафтогаз України», визначено, що найбільшу їх частину складають оборотні активи. В свою чергу у структурі оборотних активів найбільша частка належить поточній дебіторській заборгованості (більше 94% в 2022 році), найбільшу частку якої складає дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги. Такий відсоток заборгованості змусив підприємство нараховувати резерви сумнівних боргів та необхідності прорахунку очікувані збитки при ймовірності настання дефолту.

Також зазначено, що в оборотних активах збільшилась сума запасів, а саме за рахунок товарів на складі, що пов'язано з диверсифікацією послуг підприємства. Найбільшу частку пасивів складають поточні зобов'язання (більше 97%). Власний капітал підприємства складається за статутного капіталу та нерозподіленого прибутку (непокритого збитку). В 2021 році у підприємства зросла сума статутного капіталу за рахунок внесків учасників.

Найбільшу частку в структурі поточних зобов'язань підприємства займає відстрочені поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги (більше 95%). Найбільший темп зростання показників відбувся в 2021 році, в 2022 році темп зростання зменшився.

При дослідженні фінансових результатів ТОВ ГК «Нафтогаз України» цікавим фактом стала відсутність адміністративних витрат починаючи з 2021 року. Протягом дослідженого періоду 2020-2022 рр. підприємство отримувало тільки збитки, що пов'язано і з військовою агресією в тому числі, через яку споживачі не можуть закрити свою заборгованість за послуги, і підприємство вимушено нараховувати резерв сумнівної торгової заборгованості.

Найбільшу частку доходів від операційної діяльності підприємства складають доходи від реалізації природного газу власного виробництва. А серед операційних витрат найбільшими є матеріальні витрати.

Для оцінки ефективності діяльності ТОВ ГК «Нафтогаз України» було розраховано показники ліквідності, оборотності активів та рентабельності. Відповідно до результатів розрахунків в загальному ефективність діяльності кожен рік погіршувалась. Всі розраховані показники мали величини менші за нормативні та мали тенденцію до подальшого зменшення. Підприємство не має можливості вчасно погашати власні борги, у нього недостатньо оборотних активів для забезпечення поточних зобов'язань, не має достатньо коштів для проведення безперебійної діяльності за рахунок постійних фінансових ресурсів.

Дослідження ведення обліку фінансових результатів виявило, що підприємство використовує рахунки звичного Плану рахунків.

Для підвищення ефективності системи оцінки фінансових результатів ТОВ ГК «Нафтогаз України» запропоновано використовувати фінансове прогнозування за допомогою аналізу трендів. За його допомогою підприємство зможе передбачати майбутні тенденції, розробляти стратегічне планування. В роботі наведено тренд і прогноз на 2023-2024 рр. основних показників ТОВ ГК «Нафтогаз України», таких як чистий дохід від реалізації, собівартість реалізації, валовий прибуток, необоротні та оборотні активи, нерозподілений прибуток. Прораховані тренди показали подальше погіршення діяльності підприємства.

Для того, щоб покращити управління фінансовими результатами діяльності підприємству запропоновано ввести додаткові аналітичні рахунки доходів, витрат та результатів операційної діяльності відповідно до видів діяльності підприємства: реалізація природного газу власного видобутку, імпортованого природного газу, транспортування природного газу, реалізація електроенергії та ін. Також для покращення фінансового стану запропоновано збільшити обсяги власного видобутку газу та нафти, збільшити частку на ринку та відповідно обсяги реалізації, збільшити оборотні активи, зокрема наростити запаси.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бутинець Ф.Ф. Олійник О.В. та ін. Організація бухгалтерського обліку : навч. посіб. для студентів вузів спеціальності 7.050.106 «Облік і аудит», 2-ге вид., доп. і перероб. Житомир: ЖІТІ, 2001. 576 с
2. Жуков В.Н. Облік фінансових результатів з метою оподаткування. Бухгалтерський облік і аудит. 1997. № 12.
3. Карпенко Н.І. Проблеми узгодження бухгалтерського та податкового обліку результатів діяльності та шляхи їх вирішення. Тернопіль : Векс, 2001.
4. Мочерний С.В. Політична економія: навч. посіб. Київ: Знання-Прес, 2002. 687 с.
5. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і доп. Київ : МАУП, 2014. 288 с.
6. Лебедзевич Я.В. Класифікація доходів і результатів діяльності та їх інтерпретація. Київ: Ніка – Центр, 2001.
7. Калюга О.В., Калюга Є.В. Контроль фінансової звітності і правильність її складання. Київ : Ніка - Центр, 2010.
8. Худолій Л. М. Теорія фінансів: навч. посіб. Київ : Вид-во Європ. унту, 2013. 167 с.
9. Лондар С. Л., Тимошенко О. В. Фінанси: навч. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2009. 384 с.
10. Вороніна О.О. Управління фінансовим результатом промислового підприємства: автореферат: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами»; Харківський нац. економічний ун-т. Харків, 2009. 25 с.
11. Скалюк Р.В. Сутність та значення фінансових результатів в системі розвитку господарської діяльності промислових підприємств. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету*. 2010. №18. Ч.1. С. 135–141.

12. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ МФУ від 07.02.2013 р. № 73 зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

14. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід» зі змінами і доповненнями URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025#Text

15. Назаркевич Д. В. Стригуль Л.С. Дослідження поняття та класифікація фінансових результатів підприємства. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством*. Полтава, 2021. С. 183-184. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/53013>.

16. Шлапак Д.В. Фінансові результати діяльності підприємства: сутність, порядок формування та відображення в обліку. *X Всеукраїнська науково-практична конференція «Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України»*. Одеса. 2016. С. 85-88 URL: <https://economics.opu.ua/files/science/oblik/2016/85.pdf>

17. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ МФУ від 29.11.1999 р. № 290 зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0860-99#Text>

18. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ МФУ від 31.12.1999 р. №318 зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>

19. Пачолі Л. Трактат XI: Про рахунки та записи. Київ : Експерт-Про, 2000. 80 с.

20. Васільєва Л.М., Бондарчук Н.В. Історія бухгалтерського обліку. Дніпро: видавничо-поліграфічний центр «Гарант СВ», 2017. 270 с.

21. Пушкар М.С. Гавришко Н.В., Романів Р.В. Історія обліку та контролю господарської діяльності : навч. посіб. Тернопіль : Карт-бланш, 2003. 223 с.
22. Савельєв Є. В. Міжнародна економіка: теорія міжнародної торгівлі і фінансів: Підручник для магістрів з міжнародної економіки. Тернопіль: Економічна думка, 2000. 450 с.
23. Даньків Й.Я., Остап'юк М.Я. Історичні нариси обліково-правової культури: Європа і Україна (від зародження до наших днів) : монографія. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2015. 160 с.
24. Павелко О.В. Розвиток понятійно-категоріального апарату в частині ідентифікації фінансових результатів: адаптація до діяльності будівельних підприємств. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2018. №3(41). С. 47–54. URL: [https://doi.org/10.26642/pbo-2018-3\(41\)-47-54](https://doi.org/10.26642/pbo-2018-3(41)-47-54)
25. Езерский Ф.В. Короткий курс рахівництва по системах простий, подвійний, потрійний. 1879. 112 с.
26. Зімакова Л.А. Формування облікових систем на основі міжнародних моделей фінансового обліку та контролю: концепція, теорія та практика. Білгород: Вид-во Костянта, 2009. 400 с.
27. Теорія економічного розвитку: Дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу / Пер. з англ. В. Старка. – Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2011. 242с.
28. Метьюз М. Р., Перера М. Х. Б. Теорія і розвиток бухгалтерського обліку: підручник. Мельбурн: Нельсон, 1996. 402 с.
29. Білик М.Д., Білик Т.О. Фінансові результати діяльності малих підприємств: оцінка та прогнозування : монографія. Київ: ТОВ «ПанТот», 2012. 280 с.
30. Федоровська Л.В. Актуальні проблеми та особливості аналізу консолідованих фінансових результатів. *Сучасні наукові дослідження та інновації*. 2013. №3.

31. Шипіна С. Б. Сутність поняття «фінансові результати» як об'єкта бухгалтерського обліку. *«Вісник ЖДТУ»: Економіка, управління та адміністрування*, 2012. №1(59) Ч.1. С. 229–232. URL: [https://doi.org/10.26642/jen-2012-1\(59\) Ч.1-229-232](https://doi.org/10.26642/jen-2012-1(59) Ч.1-229-232)

32. Зімакова Л.А. Шпаковська А.В. Фінансовий результат: історичний та методологічний аспекти. *Міжнародний бухгалтерський облік*. 2015. №3(345). С. 44-54. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/finansovyy-rezultat-istoricheskiy-i-metodologicheskiy-aspekty>

33. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в Україні. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2012. 636 с.

34. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI зі змінами і доповненнями URL: https://kodeksy.com.ua/podatkovij_kodeks_ukraini.htm

35. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № № 435-IV зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

36. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

37. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ МФУ від 09.12.2011 р. №1591 зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>

38. Про затвердження Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей: Постанова від 22 січня 1996 р. N 116 зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116-96-%D0%BF#Text>

39. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ МФУ від 30.11.1999 р. №291 зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>

40. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»: Наказ МФУ N 353 від 28.12.2000 зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>

41. Марченко М. М., Ширяєва Л. В., Онешко С. В. та ін. Аналіз фінансової звітності підприємства (практикум): навч. посіб. / заг. ред. Л. В. Ширяєвої. 2-ге вид., доробл. і доп. Київ: Інтернаука, 2021. 176 с.

42. Кондратюк Н. Навіщо аналізувати фінансові показники діяльності. 2021. URL: <https://spar.ua/blogs/navishcho-analizuvati-finansovi-pokazniki-diyalnosti>

43. Лескова С. Показники фінансового аналізу: що дають, як порахувати, де застосовуються. *Financial Academy*. 2023. URL: <https://finacademy.net/ua/materials/article/pokazateli-finansovogo-analiza-predpriyatiya>

44. Власова Н.О., Пічугіна Т.С., Смірнова П.В. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємств роздрібної торгівлі : монографія. *Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі*. Харків, 2010. 222 с.

45. Костюк О.М. Економічний аналіз фінансових результатів підприємства. Підруч. для студ. вищ. навч. закл. *Електронне видання*. URL: <http://library.if.ua/books/89.html>

46. Стратегічний аналіз галузі: навч. посіб. / заг. ред. О.Я. Лотиш. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 248 с.

47. Електронний посібник з дисципліни: Фінансовий аналіз. 2023. URL: https://elib.lntu.edu.ua/sites/default/files/elib_upload/%d0%9d%d1%83%d0%b6%d0%bd%d0%b0%20%d0%9e%20%d0%90%204/

48. Легенчук С.Ф. Бухгалтерське теоретичне знання: від теорії до метатеорії : монографія. Житомир : ЖДТУ, 2012. 336 с.

49. Левицька О.О. Концептуальні підходи відображення в обліку інформації про фінансові результати підприємницької діяльності. *Наукові записки. Серія «Економіка»*. 2010. №15. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/157584313.pdf>

50. Грінько А.П. Теоретико-методологічні засади бухгалтерського обліку відтворення основного капіталу в умовах нової управлінської парадигми : монографія. Харків: ХДУХТ, 2015. 328 с.

51. Гудзь Н.В. Облікова модель формування фінансових результатів діяльності підприємств в умовах євроінтеграційних процесів в Україні. *Економіка і суспільство*. 2017. №13.

52. Практична робота на тему «Розрахунок чистого прибутку» з дисципліни «Основи галузевої економіки та підприємництва» для учнів ПТНЗ. 2020. URL: <https://naurok.com.ua/praktichna-robota-na-temu-rozrahunok-chistogo-pributku-168402.html>

53. Офіційний сайт ТОВ ГК «Нафтогаз України» : веб-сайт. URL: <https://gas.ua/uk/about-us>

54. Звіт незалежного аудитора. Фінансова звітність за 2020р. ТОВ ГК «Нафтогаз України». URL: <https://gas.ua/Content/Entities/LegalBasis/255/document>

55. Звіт незалежного аудитора. Фінансова звітність за 2021р. ТОВ ГК «Нафтогаз України». URL: <https://gas.ua/Content/Entities/LegalBasis/295/document>

56. Фінансово-господарський аналіз підприємства : веб-сайт. URL: <https://analizua.com/>

57. Кохан М.О. Методичні рекомендації щодо підготовки та оформлення індивідуальної самостійної роботи «Кризова експрес-діагностика фінансового стану» з курсу «Економічна безпека та антикризове управління» для студентів освітньої програми «Менеджмент організацій та адміністрування» освітньокваліфікаційного рівня «Магістр». *Система управління електронним курсами ЛНУ ім. І. Франка moodle*. 2021. 42 с.

58. Савченко А. М., Коротаєва І. Р. Аналіз кредиторської заборгованості на прикладі підприємства ПАТ «Монделіс Україна». *Modern Economics*. 2019. №18. С.174-180. URL: [https://doi.org/10.31521/modecon.V18\(2019\)-26](https://doi.org/10.31521/modecon.V18(2019)-26).

59. Нусінов В.Я., Шура Н.О., Буркова Л.А. Комплексний підхід до оцінки ефективності діяльності підприємств у системі публічного управління. *Ефективна економіка*. 2016. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2016_6_4

60. Чижевська Л.В., Сірацька А.В. Удосконалення бухгалтерського обліку розподілу та використання нерозподілених прибутків (непокритих збитків) в акціонерному товаристві. *Економіка і суспільство*. 2016. №7. С.992-996.

61. Mitchell Grant. Vertical Analysis: Definition, How It Works, and Example. 2022. URL: https://www.investopedia.com/terms/v/vertical_analysis.asp

62. What is factor analysis? Spotfire. URL: <https://www.spotfire.com/glossary/what-is-factor-analysis>

63. Arjun Ruparelia. What is financial forecasting, and how to conduct it? URL: <https://agicap.com/en/article/financial-forecasting/#:~:text=to%20conduct%20it.-,Financial%20forecasting%3A%20Definition,trends%20on%20the%20company's%20operations.>

64. Trend analysis for business improvement. URL: <https://www.business.qld.gov.au/running-business/growing-business/trend-analysis#:~:text=Trend%20analysis%20is%20a%20technique,to%20inform%20your%20decision%2Dmaking.>

65. Nikolaj Buhl. Time Series Predictions with RNNs. 2023. URL: <https://encord.com/blog/time-series-predictions-with-recurrent-neural-networks/>

66. Arjun Ruparelia. Statistical Analysis: Definition, How It Works, Importance, Advantages and Disadvantages. 2023. URL: <https://www.strike.money/technical-analysis/statistical-analysis>

67. Alexandra Twin. Key Performance Indicator (KPI): Definition, Types, and Examples URL: <https://www.investopedia.com/terms/k/kpi.asp>

68. Adi Bhat. Market Intelligence: Definition, Methods, Types and Examples. URL: <https://www.questionpro.com/blog/market->

intelligence/#:~:text=Market%20intelligence%20is%20defined%20as,opportunity%2C%20and%20existing%20market%20metrics.

69. Alexander S. Gillis. Operational efficiency. 2021. URL: <https://www.techtarget.com/searchbusinessanalytics/definition/operational-efficiency#:~:text=Operational%20efficiency%20is%20the%20ability,high%2Dquality%20service%20or%20product>.

70. Nick Jain. What is Trend Analysis? Definition, Steps, Examples, Benefits and Best Practices. 2023. URL: <https://ideascale.com/blog/what-is-trend-analysis/>

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

ТОВ «ГАЗОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначене інше)

I. Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство *Товариство з обмеженою відповідальністю «Газопостачальна компанія» Нафтогаз України*

за ЄДРПОУ

Територія Україна, місто Київ

за КОАТУУ

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю

за КОПФГ

Вид економічної діяльності Торгівля газом через місцеві (локальні) трубопроводи

за КВЕД

Середня кількість працівників 289

Адреса, телефон вул. Шолуденко, буд. 1, м.Київ, 04116

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового

Складено (зробити позначку «x» у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

КОДИ		
2021	01	01
40121452		
UA80000000001078669		
240		
35.23		

x

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 року

Форма № 1 Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	452	1 764
первісна вартість	1001	973	2 757
накопичена амортизація	1002	(521)	(993)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	10 890	8 154
Основні засоби	1010	5 821	5 317
первісна вартість	1011	9 187	11 684
знос	1012	(3 366)	(6 367)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
Які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	3 521	10 670
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	20 684	25 905
II. Оборотні активи			
Заласи	1100	127 844	6 799
Виробничі запаси	1101	443	464
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	127 401	6 335
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	305 508	1 063 448
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	42 672	66 946
з бюджетом	1135	8 327	2 008
у тому числі з податку на прибуток	1136	2 005	2 005
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3 327	6 858
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти:			
Рахунки в банках	1167	103 428	207 118
Витрати майбутніх періодів	1170	5	40
Інші оборотні активи	1190	21 533	34 600
Усього за розділом II	1195	612 644	1 387 817
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	633 328	1 413 722

ТОВ «ГАЗОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначене інше)

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	140 000	140 000
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	13 556	(101 651)
Усього за розділом I	1495	153 556	38 349
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 154	778
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Усього за розділом II	1595	1 154	778
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	444	512
товари, роботи, послуги	1615	370 726	1 307 533
розрахунками з бюджетом:	1620	-	5 273
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	72
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	101 387	54 390
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточні забезпечення	1660	5 506	4 415
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	555	2 400
Усього за розділом III	1695	478 618	1 374 595
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	633 328	1 413 722

Керівник

Головний бухгалтер

ДОДАТОК Б

ТОВ «ГАЗОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначене інше)

II. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Підприємство *Товариство з обмеженою відповідальністю*
«Газопостачальна компанія» Нафтогаз України»
 (найменування)

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ		
2021	01	01
40121452		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2020 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2 895 940	2 287 625
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 825 225)	(2 220 517)
Валовий:			
прибуток	2090	70 715	67 108
збиток	2095	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 020	209
Адміністративні витрати	2130	(33 714)	(28 987)
Витрати на збут	2150	(76 310)	(61 198)
Інші операційні витрати	2180	(92 964)	(5 470)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(131 253)	(28 338)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	9 398	5 652
Інші доходи	2240	-	973
Фінансові витрати	2250	(501)	(533)
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	-	(262)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(122 356)	(22 508)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	/ 149	3 521
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(115 207)	(18 987)

ТОВ «ГАЗОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначене інше)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(115 207)	(18 987)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2 826 063	2 933
Витрати на оплату праці	2505	50 137	51 979
Відрахування на соціальні заходи	2510	10 049	10 249
Амортизація	2515	3 473	3 383
Інші операційні витрати	2520	138 491	27 110
Разом	2550	3 028 213	95 654

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

ДОДАТОК В

ТОВ «ГАЗОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначене інше)

I. Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю
«Газопостачальна компанія» Нафтогаз України»

за ЄДРПОУ

Територія Україна, місто Київ

за КОАТУУ

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю

за КОПФГ

Вид економічної діяльності Торгівля газом через місцеві (локальні) трубопроводи

за КВЕД

Середня кількість працівників¹ 289_

Адреса, телефон вул. Шолуденко, буд. 1, м.Київ,04116

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного

Складено (зробити позначку «х» у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

КОДИ		
2022	01	01
40121452		
UA80000000001078669		
240		
35.23		

X

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма № 1 Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 764	2 599
первісна вартість	1001	2 757	5 806
накопичена амортизація	1002	(993)	(3 207)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	8 154	11 079
Основні засоби	1010	5 317	9 685
первісна вартість	1011	11 684	24 620
знос	1012	(6 367)	(14 935)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
Які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	10 670	2 670
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	25 905	26 033
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	6 799	301 505
Виробничі запаси	1101	464	533
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	6 335	300 972
Товари	1104	1 063 448	2 633 032
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками:		66 946	1 367 851
за виданими авансами	1130	2 008	7 240
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	6 858	120 631
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	6 799	301 505
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	464	533
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти:			
Рахунки в банках	1165	207 118	990 333
Витрати майбутніх періодів	1170	40	9 806
Інші оборотні активи	1190	34 600	239 342
Усього за розділом II	1195	1 387 817	5 669 740
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	1 413 722	5 699 125

ТОВ «ГАЗОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначене інше)

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	140 000	1 476 000
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(101 651)	(4 876 175)
Усього за розділом I	1495	38 349	(3 400 175)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	778	1 686
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Усього за розділом II	1595	778	1 686
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	512	2 783
товари, роботи, послуги	1615	1 307 533	8 783 974
розрахунками з бюджетом:	1620	5 273	117 301
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	117 209
розрахунками зі страхування	1625	-	345
розрахунками з оплати праці	1630	72	2 116
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	54 390	169 434
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточні забезпечення	1660	4 415	12 231
Доходи майбутніх періодів	1665	-	2 160
Інші поточні зобов'язання	1690	2 400	7 270
Усього за розділом III	1695	1 374 595	9 097 614
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	1 413 722	5 699 125

Керівник

Головний бухгалтер

ДОДАТОК Г

ТОВ «ГАЗОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»
 ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ
 (суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначене інше)

II. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю
 «Газопостачальна компанія» Нафтогаз України»
 (найменування)

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ

КОДИ		
2022	01	01
40121452		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за 2021 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	15 426 214	2 895 940
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(14 343 423)	(2 825 225)
Валовий:			
прибуток	2090	1 082 791	70 715
збиток	2095	-	-
Інші операційні доходи	2120	435	1 020
Адміністративні витрати	2130	-	(33 714)
Витрати на збут	2150	(332 509)	(76 310)
Інші операційні витрати	2180	(5 402 139)	(92 964)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(4 651 422)	(131 253)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	14 351	9 398
Інші доходи	2240	-	-
Фінансові витрати	2250	(1 067)	(501)
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(4 638 138)	(122 356)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(135 779)	7 149
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(4 773 917)	(115 207)

ТОВ «ГАЗОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»
 ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ
 (суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначене інше)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(4 773 917)	(115 207)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	14 045 711	2 826 063
Витрати на оплату праці	2505	86 212	50 137
Відрахування на соціальні заходи	2510	16 686	10 049
Амортизація	2515	11 779	3 473
Інші операційні витрати	2520	5 917 683	138 491
Разом	2550	20 078 071	3 028 213

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

ДОДАТОК Д

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство **Товариство з обмеженою відповідальністю "Газопостачальна компанія "Нафтогаз України"** Дата (рік, місяць, число) **2022** **01** **12**

Територія **м. Київ** за ЄДРРНОУ **1** **UA8000000001078669**

Організаційно-правова форма господарювання **Товариство з обмеженою відповідальністю** за КОПФГ **240**

Вид економічної діяльності **Торгівля газом через місцеві (локальні) трубопроводи** за КВЕД **35.23**

Середня кількість працівників **2** **315** **5370538**

Адреса, телефон **Шоушенка, буд. 1, м. Київ, 04116**

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2022** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	2 599	2 093
первісна вартість	1001	5 806	5 927
накопичена амортизація	1002	3 207	3 834
Незавершені капітальні інвестиції	1005	11 079	25 035
Основні засоби	1010	9 685	8 277
первісна вартість	1011	24 620	28 050
знос	1012	14 935	19 773
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	2 670	1 968
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	3 352	1 581
Усього за розділом I	1095	29 385	38 954
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	301 505	307 231
виробничі запаси	1101	533	1 639
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	300 972	305 592
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 633 032	17 933 877
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 367 851	1 660 780
з бюджетом	1135	7 240	341 406
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	120 631	4 130
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	990 333	765 945
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	9 806	49 502
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	239 342	7 490
Усього за розділом II	1195	5 669 740	21 070 361
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	5 699 125	21 109 315

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паіновий) капітал	1400	1 476 000	1 476 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у довідках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(4 876 175)	(28 298 725)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	(3 400 175)	(26 822 725)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 686	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1533	-	-
резерв незароблених премій	1534	-	-
інші страхові резерви	1535	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-
Привласний фонд	1545	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	1 686	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 783	2 274
товари, роботи, послуги	1615	8 783 974	46 057 496
розрахунками з бюджетом	1620	117 301	149 107
у тому числі з податку на прибуток	1621	117 209	148 634
розрахунками зі страхування	1625	345	366
розрахунками з оплати праці	1630	2 116	2 537
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	169 434	1 006 006
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	12 231	23 036
Доходи майбутніх періодів	1665	2 160	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	7 270	691 218
Усього за розділом III	1695	9 097 614	47 932 040
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	5 699 125	21 109 315

Сергій

Головний бухгалтер

Е.П. Бєляєв Сергій
Миколайович

Бєляєв Сергій Миколайович

Бєляєв Сергій Миколайович

1. Коди фізичних осіб-підприємців та територій територіальних громад.

2. Визначення контролю, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ДОДАТОК Е

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Газопостачальна компанія
"Нафтогаз України"

Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ

КОДИ		
2023	01	01
40121452		

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2022 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	58 072 073	15 426 214
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(54 175 867)	(14 343 423)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	3 896 206	1 082 791
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 548	435
у тому числі:			
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(-)	(-)
Витрати на збут	2150	(543 572)	(332 509)
Інші операційні витрати	2180	(26 236 022)	(5 402 139)
у тому числі:			
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(22 881 840)	(4 651 422)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	75 372	14 351
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:			
дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(680)	(1 067)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Продукт (збиток) від впливу фінансової монетарної статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(22 807 148)	(4 638 138)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(615 402)	(135 779)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(23 422 550)	(4 773 917)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(23 422 550)	(4 773 917)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	53 399 802	14 045 711
Витрати на оплату праці	2505	108 154	86 212
Відрахування на соціальні заходи	2510	22 433	16 686
Амортизація	2515	5 465	11 779
Інші операційні витрати	2520	27 419 607	5 157 354
Разом	2550	80 955 461	19 317 742

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП Беляев Сергей
Миколайович

Беляев Сергей Миколайович

Беляев Сергей Миколайович

